

VÁRNEGYED

Budai Vár • Gellérthegy • Krisztinaváros • Tabán • Víziváros

A BOLDOGSÁGOT ÖNTIK ÍZEKBE

Egy csokiműhely sikertörténete

15. oldal

**A RUSZWURM
TÖRTÉNETE
KÉPEKBE**
9. oldal

**ÖNKORMÁNYZATI
LAKÁSELADÁSOK
NAGYÍTÓ ALATT**
12. oldal

**AMIKOR
MESÉLNI KEZD
A LOGODI UTCA**
24. oldal

FEDEZD FEL A MEGÚJULÓ BUDAVÁRI PALOTANEGYEDET!

Újjászületett parkok, teraszok, épületek
Sokszínű kulturális és turisztikai programok
Kiállítások, tematikus séták
Családi élmények

 budavaripalotanegyed

Kedves Olvasó!

Sok víz lefolyt a budai várhegy alatt, a Dunán 2022 decembere óta, amikor utoljára jelent meg a Várnegyed. A minden I. kerületi postaládába eljutó helyi lap megszűnése körülményeiről sokat lehetett hallani a Városházán, a testületi üléseken, és ki-kí felépítette a saját történetét.

Az elmúlt több mint egy év történései közül azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy – mint az minden, a közéleti iránt érdeklődő polgár előtt ismert – a helyi törvényhozásban, vagyis az önkormányzat testületének összetételében változás állt be, olyan módon, hogy a kerület vezetője elvesztette többségi támogatását. Ez teremtette meg a lehetőséget arra, hogy – a jobboldali képviselők előterjesztésére – megalakuljon a Budavári Média és Városmarketing Kft., amelynek feladata többek között az újság újrakiadása. Jelenleg minden adott ahhoz, hogy a helyi nyomtatott lap újra eljusson a postaládákba és a közintézményekbe. Most egy nulladik, úgynevezett mutatószámot tart a kezében az Olvasó, amely annak az ígérete is egyben, hogy az új évben újra rendszeresen megjelenhet a kiadvány. Kíváncsian várjuk véleményüket, visszajelzésüket a lappal kapcsolatban, hiszen ezek figyelembe vételével alakul majd ki a Várnegyed lap végső formája, tematikája.

Egyvalamit biztosan tudunk, a Várnegyed újra mindenről be szeretne számolni, ami Buda várában és a környékén történik, minden olyan információt el szeretne juttatni Önhöz, ami a megfelelő tájékozottsághoz szükséges, és minden olyan programra, akcióra és pályázatra fel szeretné hívni a figyelmét, amiről tudni érdemes.

De ennél egy kicsit többre is vállalkozunk. Amellett, hogy érdekes személyiségeket, érdekes helyi történeteket szeretnénk megosztani a hasábkokon, túl is tekintünk a kerület határain. Mert Budapest közepén, az ország és a nemzet szívében nemcsak helyi jelentőségű dolgok történnek.

Az újság szerkesztősege nevében ígérhetem, hogy minden eszközünkkel azon leszünk, hogy releváns és érdekes tartalommal szolgáljunk a kerületieknek.

Remélem, hogy a 2024-es új évben hamarosan kézhez veheti a megújult Várnegyedet! Szép adventet és boldog karácsonyt kívánok!

Kuthi Áron
főszerkesztő

Impresszum

A BUDAPEST I. KERÜLET
BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA
Kiadó: Budavári Média és Városmarketing Kft.
Szerkesztőség: 1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 4.
Telefon: +361 611 6493 (csak munkaidőben)
Írjon nekünk: info@varnegyed.hu
Hirdetés: hirdetes@varnegyed.hu
ISSN 2060-6303

Főszerkesztő: Kuthi Áron
Munkatársak: Tari Tamás, Rojkó Annamária
Fotó: Erhardt László, Tóth Tibor (címlapfotó)
Nyomdai előkészítés: Crood Comp
Kéziratokat nem őrzünk meg
és nem küldünk vissza!
Minden jog fenntartva!

Egy az egyben beszélgetéssorozat: „kötetlen kávézás”

Közvetlenebb kapcsolatot szeretne kialakítani a helyi lakosokkal V. Naszályi Márta polgármester, akit az általa kezdeményezett „Egy az egyben” című beszélgetés-sorozatról kérdeztünk.

– **Mit érdemes tudni a rendezvényekről, meddig tart ez a programsorozat?**

– Ma egy polgárnak nagyon távoli a kapcsolata az államigazgatással. Általában csak ügyei intézésekor kerül kapcsolatba a hivatallal, ezért a helyi önkormányzatot leginkább az ügyintézővel azonosítja és nincs tisztában a közigazgatás (hivatal) és az önkormányzat (politikai vezetés) közötti különbséggel. Ebből az is következik, hogy a másik nagyon erős azonosítási pont a polgármester személye, vagyis az a kép alakul ki, hogy a polgármester a felelős és intéz mindent. A sorozat célja, hogy kölcsönös viszonyt alakítson ki, amelyben a polgárok közvetlenebb kapcsolatba kerülhetnek az önkormányzattal és úgy érzik, hogy az életüket befolyásoló kerületi ügyekről nyitott módon kommunikálhatnak a polgármesterükkel.

– **Mi érdekli legjobban a helyieket?**

– A sorozat tudatosan nem feltétlen szakpolitikai vagy közigazgatási területek mentén halad, hanem ezeken túl komplex tématerületeket vagy valamilyen éppen aktuális ügyeket céloz. Ilyen volt például a Szentháromság tér fejlesztéséről szóló beszélgetés a tervpályázatot megnyert építészcsapattal, a Vérmező közösségi tervezését lezáró tervismertetés és a

kerületi kerékpáros fejlesztésekről szóló vitaest a BKK bevonásával.

Egy az egyben rendezvény keretében mutattuk be az új kerületi favédelmi rendeletünket és a BKK szakemberei is itt ismertették a közösségi közlekedés átalakításának terveit. Különösen izgalmas beszélgetések voltak a lakhatási válságról és a vári építkezésekről szóló találkozók. Parázs hangulatú bejárás volt a Tóth Árpád sétányon, aminek alapján a sétány fejlesztésére tettem javaslatot a képviselő-testületben és különleges élmény volt a Vérmezőn is, amikor a mozgásukban akadályozott emberek szempontjai szerint néztünk körül.

– **A Tóth Árpád sétány és a Déli pályaudvar a kerület köztisztaságilag neuralgikus pontjai. Ezekkel kapcsolatban milyen megoldásokkal tud szolgálni?**

– Mindenki látja, hogy a koronavírus-járvány után megváltoztak a közterület-használati szokások. Egyre több turista látogatja a Budai Várat, és természetessé vált, hogy eldobható csomagolású élelmiszert fogyasztanak a sétány padjain ülve. Ezért is jelezték a helyben lakók, hogy nagyon gyakran megtelnek a hulladékgyűjtők és ilyenkor a varjak szétszórják a szemetet. Ezt a terhelést a vári hulladékgyűjtők még azzal együtt sem bírják, hogy a korábbi évekhez képest több ürítést rendeltünk meg a fővárosi köztisztasági cégtől. Nem segíti a hatékony közterület-fenntartást az sem, hogy a Magyar Állam a MOHU kezébe adta az ezzel kapcsolatos jogosultságokat, ami a korábbi szerződéseket felmondta, de az új feladat-ellátási modellt hónapokon át nem sikerült kidolgozni és működésbe hozni. Mind a két „Egy az egyben” alkalommal örömmel fogadták a kerületiek az ígéretet, hogy a képviselő-testületi ülésen javasolom egy komplex köztisztasági akcióterv végrehajtását, amelynek keretében több hulladékgyűjtőt helyeznénk ki és gyakrabban ürítenék azokat, folyamatosan jelen lennének a helyszínen a közterület-őrök és járdatarító munkatársak. Sajnos a képviselő-testület kormánypárti többsége nem fogadta el a köztisztaság érdekében benyújtott javaslatomat, ahogyan a korábbi években megszokott „faltól falig” takarítás megrendelését is elutasították. Tavaly kezdtük el szervezni, hogy a februári éves lomtalanítás ne a megszokott módon történjen, hanem kihelyezett konténerekbe tehessék a lakók a lomokat. Így nem az utcán gyűlne a szeméthez, betérítve a járdákat is, hanem rendezetten és kulturáltan történne a lomtalanítás. Tavaly ezt elutasították a kormánypárti képviselők, bízom benne, hogy idén támogatni fogják, ahogyan a köztisztaság érdekében tett intézkedéseket is.

A Tóth Árpád sétányon felújításra és intenzívebb kertészeti fenntartásra volna szükség. Az erről szóló javaslatomat, hogy kezdjük meg a sétány komplex felújítását és rendeljünk meg intenzívebb kertészeti fenntartást, több virágágyat és cserjét, a kormánypárti képviselők nem támogatták. A Déli pályaudvarnál előttünk áll a tulajdoni rendezés, amely után a MÁV megkezdheti a felújítást. Reményeim szerint ezáltal az évek óta fennálló ideiglenes állapot helyett egy rendezett és fenntartható pályaudvar alakul ki.

A Fidesz szerint V. Naszályi Márta elhanyagolta a városrészt, nem hozott fejlesztéseket

Böröcz: egy jól működő kerület a cél

A Fidesz szerint V. Naszályi Márta elhanyagolta a városrészt, nem hozott fejlesztéseket

Az elmúlt hetekben „Írjuk együtt a jövőt!” elnevezésű kerületi konzultáció zajlott a Fidesz kezdeményezésére. A november közepén indult és december 10-én véget ért konzultáció céljairól, témáiról és tapasztalatairól Böröcz László miniszteri biztost, a kormánypart helyi szervezetének vezetőjét kérdeztük.

„A konzultációban a turistabuszok kérdéséről, a parkolásról, a közlekedésbiztonságról, a zöldfelületek fejlesztéséről, a közterületek takarításáról, a jóléti-szociális intézkedésekről, a legsürgetőbb fejlesztési igényekről, a Czákó utcai sportközpont korszerűsítéséről, a szolgáltatásokkal kapcsolatos igényekről és a kulturált kutyatartás lehetőségeinek önkormányzati biztosításáról kérdeztük az I. kerület lakóit” – mondta el Böröcz László.

„Az íveken szereplő kilenc kérdésben az aktuális problémákat és a jövőbeli fejlesztések lehetséges irányait igyekeztünk körüljárni az I. kerületben élők segítségével” – fogalmazott megkeresésünkre a politikus. A helyi Fidesz szerint V. Naszályi Márta polgármester elhanyagolta a városrészt, és nem tudta érdemi fejlesztésekkel szolgálni a közösséget.

„Ennek az egyik fő oka, hogy a kerület baloldali vezetésének nincsen víziója azzal kapcsolatban, hogy hosszútávon hogyan szeretné érdemben jobbá tenni az I. kerületiek életkörülményeit, vagy hogyan működtesse hatékonyan a városrészt” – mondta el Böröcz László. Hangsúlyozta, hogy a jobboldali képviselők nem a kerületiek feje fölött szeretnék kijelölni a célokat és megtalálni a megoldásokat, hanem velük közösen alapoznák meg a szükséges döntéseket és az ő igényeikre építenék a szakmai munkát, hiszen az elsősorban az itt élőket érinti.

A Fidesz nem bírta a véletlenre, hogy mindenki véleményét nyilváníthasson: a kérdőíveket eljuttatták a kerületi postaládákba, az érdeklődők pedig a folyamatos kitélepüléseken, a kerületi Fidesz- és KDNP-irodában és online is kitölthették

Több mint kétezer-ötszázan töltötték ki a kérdőíveket

Forrás: Facebook

az íveket. Bár a beérkezett adatokat feldolgozásával még nem tudtak végezni, Böröcz László annyit elárult lapunknak, hogy a konzultációs kérdőíveket eddig több mint kétezer-ötszáz I. kerületi lakó töltötte ki.

„Kerület-szerte rengeteg helyen standoltunk, és nagyon pozitívak a tapasztalataink, rengetegen jöttek oda hozzánk, hogy érdeklődjenek és személyesen is elmondják a véleményüket” – fogalmazott az I. kerületi Fidesz elnöke. Kiemelte, hogy a kerületben élőkkel való találkozások célja nem pusztán a kérdőívek kitöltése volt. Közösségi bejárásokat is tartottak az itt élőkkel a városrész olyan neuralgikus pontjain, mint a Vérmező és környéke, ahol a rende-

zetlen zöldfelületek, a hajléktalanok helyzete, valamint a kutyások és nem kutyatartók együttéléséből fakadó problémák borzolják a helyiek kedélyeit. De hasonló akciót tartottak a tömegturizmus negatív jelenségeit nyögő és parkolási problémákkal sújtott Palotanegyedben is.

Böröcz László azt is elárulta, milyen közhangulatot tapasztaltak a kitelepülések során: „Az emberek örültek, hogy végre valaki kikérte a véleményüket. Mert akikkel kapcsolatba kerültünk, úgy látják, hogy az elmúlt négy évben nem történt érdemi fejlődés, nem volt igazán gazdája az I. kerületnek” – összegezte a közhangulatot Böröcz, aki arra is kitért, hogy az itt élők azt szeretnék, hogy „ad hoc, beruházásoknak titulált szépségtapaszkok” helyett valaki végre egy jól működő rendszerbe fogná össze a városrész működését.

Hozzátette, hogy a kerületieknek szinte kivétel nélkül voltak saját ötleteik és olyan elgondolásaik, amelyek javíthatnak a helyi viszonyokon. Szerencsésnek nevezte, hogy előre gondoltak erre a kérdőívek összeállításánál, és az emberek önálló javaslatokat is tehettek. „A többi válasz mellett természetesen ezeket is figyelembe vesszük és körüljárjuk majd. Hiszen a konzultáció célja az, hogy egy olyan, valós igényeken alapuló programot alkosshassunk meg az itteni közösség számára, amely az elkövetkezendő évtizedekre meghatározhatja az I. kerület működési stratégiáját és annak irányát” – fogalmazott Böröcz László.

Képviselő-testületi nagyüzem

Fotó: VSZ

Tari

A sorozat tudatosan nem feltétlen szakpolitikai kérdések mentén halad

Forrás: Facebook

TT

Fotó: KÁ

Rendeződött a helyzet a Vásárcsarnok mellett

Aki a kerületben lakik, vagy csupán naponta arra visz az útja, annak nem lehet ismeretlen jelenség a Batthyány téri Vásárcsarnok oldalában állandósult problémahalmaz. A Markovits Iván utcai virágágyások ülőpárkányai, és a csarnok oldalának beugrói kedvező körülményeket teremtettek a környéki hajléktalanok számára, így jelenlétükhöz kénytelen volt hozzászokni a járókelő. Az ágyások sokszor szeméttel teltek meg, az épület tövében sörösdobozok, borosüvegek sorakoztak.

Varga Dániel jobboldali képviselő kezdeményezésére a virágágyásokat átépítették, így remélhetőleg a probléma megoldódik. „Víziváros képviselőjeként két éve küzdök azért, hogy a Markovits Iván utcai magasságúakat átépítsék, és ennek köszönhetően érdemben javuljon a közrend és a köztisztaság. Számos határozati javaslat után végre elindult az érdemi munka. A fejlesztés végén az összes ágyás téglakerete döntött lesz, így az ott történő élelvteljesítő alkohol- és egyéb tudatmódosítószer-fogyasztás érdemben visszaszorul, és reményeim szerint a Vásárcsarnok oldala is elveszíti végre közvélcé jellegét. Bizom benne, hogy a mostani fejlesztés valamennyi lakos és az erre látogatók meglepedésére is szolgál.”

A hajléktalanok továbbra is ingyenesen használhatják a Máltai Szeretetszolgálatnál fenntartott illemhelyet.

Megregulázzák a turistabuszokat

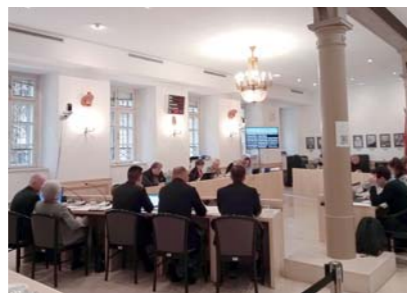
December 7-én döntött a képviselő-testület arról, hogy véget vet a turistabuszok Budai Várnegyedbe történő, évek óta tartó szabálytalan behajtásának.

Az előterjesztők nevében Varga Dániel kiemelte, hogy a buszok szankcionálásával a Budai Vár világörökségi helyszíneit szeretnék megóvni és érvényt akarnak szerezni a helyi forgalmi rendnek. Ennek érdekében a Hunyadi János útra egy egyértelmű, minden járműre vonatkozó, 3,5 tonnás korlátozó tábla kihelyezését kérik a Budapest Közúttól.

A jobboldali képviselő kitért arra, hogy a buszok a 3,65 méteres magassági korlátozást is rendszeresen kijátsszák, a rendőrség pedig nem tudja, az önkormányzati közterület felügyelet pedig nem hajlandó helyszíni bírsággal sújtani őket.

Az előterjesztők szerint V. Naszályi Márta a buszlobbi érdekeit képviseli az ügyben, a polgármester szerint a képviselői többség egy Nyugat-Európában jól működő buszirányítási rendszer átvételét lehetetleníti el „a buszkárosz fenntartásának érdekében”.

A képviselő-testület nyolc igen, három nem, egy tartózkodás mellett megszavazta az előterjesztést.

December 7-én a képviselő-testület 98 napirendi pontban, zárt ülésen tárgyalta a különböző turistabusz-társaságok részére kiszabott közigazgatási szankciókat és az azokkal kapcsolatos fellebbezéseket.

Átalakítják a Krisztina téri peronokat

Az I. kerületi önkormányzat 50 millió forinttal járul hozzá a Krisztina téri villamosmegálló akadálymentesítéséhez és biztonságosabbá tételéhez. A BKK által megküldött előzetes költségbebecslések alapján viszont a kivitelezés a szükséges tartalékkerettel és a műszaki ellenőr költségeivel megnövelve nettó nyolcvan millió forintot fog kitenni. Az inflációt alapul véve a beruházás összköltsége várhatóan el is éri a nettó 100 millió forintot.

Varga Dániel jobboldali önkormányzati képviselő az üggyel kapcsolatban kifejtette, hogy az önkormányzati testület többsége támogatja a peronok átalakítását, ám arra is felhívta a figyelmet, hogy a BKK vállalta a kötelezettséget, miszerint az 56-os villamos vonalán alacsonypadlós CAF-villamosokat helyez üzembe, illetve a fejlesztés nemcsak a peronokra, hanem a teljes villamospályára és az elektromos hálózatra is vonatkozna.

Új tornatermet kaphat a Batthyány iskola

A képviselő-testület felhatalmazta V. Naszályi Mártát és Varga Dánielt, a Városfejlesztési Bizottság elnökét, hogy kezdeményezzen tárgyalásokat a Batthyány Lajos Általános Iskola új tornatermének építéséről a Közép-Budai Tankerületi Központtal. A javaslat vitájában Böröcz László miniszteri biztos hangsúlyozta: a Miniszterelnökség az ő kérésére biztosított több tízmillió forintos forrást a kiviteli tervekhez, a lejárt építési engedély és a kiviteli tervek aktualizálására. Szerinte ugyanakkor „politikai puffogatás” V. Naszályi Márta részéről, hogy már kész tényként tálalja a tornaterem megépülését. Óva intette a kerület vezetését attól, hogy túllépje a hatmilliárd forintos költségvetési tartalékot. V. Naszályi Márta hangsúlyozta: ha a Tankerület a kiviteli tervre megkapja majd az építési engedélyt, akkor az önkormányzat költségvetéséből kigazdálkodható lesz a megvalósításhoz szükséges összeg.

Fegyelmi eljárás indult V. Naszályi Márta ellen

„A polgármester elveszítette a testületen belüli többségét, ezért a mindenkori jegyző segítségével a jogszabályok szándékos megsértésével akadályozta a testületi és a képviselői munkát” – többek között ez az indoklás szerepelt a jobboldali képviselők előterjesztésében, amely alapján az I. kerületi önkormányzati testület november 9-i ülésén megindították a fegyelmi eljárást V. Naszályi Márta baloldali kerületvezető ellen.

NEM MARADT MÁS ESZKÖZ

„Azért került sor az előterjesztésre, mert ön többszörösen visszaélt a hatalmával, számos törvényt megsértett és több esetben nem hajtott végre határozatokat” – fogalmazott az előterjesztők nevében Varga Dániel jobboldali önkormányzati képviselő, aki arra is emlékeztetett, hogy V. Naszályi Márta a budapesti Kormányhivatal törvényességi felhívásainak sem engedelmességet, holott ezeket a képviselők megtárgyalták, a testület pedig egyetértett a felügyeleti szerv megállapításaival.

RENGETEG AZ ELMARADÁS

Varga Dániel arra is felhívta a figyelmet, hogy a testület a múlt hónapban 15 napos határidőt szabott a polgármesternek, hogy hajtsa végre a többség által megszavazott, de a városvezetés által elszabotált határozatokat. A 27 intézkedésből azonban a mai napig nem lett semmi, holott azok között olyan lényeges döntések szerepelnek, mint:

- a Népjóléti Közalapítvány 2023-as működési támogatása, amely lehetővé tette volna a gyógyászati segédeszköz-támogatást, a tápszer- és tanszertámogatást, a nyugdíjasok méltányosságát, illetve az idősek világnapja alkalmából járó 17 ezer forintos támogatását és a vitamincsomagok kiosztását;
- a Digitális Okosjáték Óvodásoknak történő bevezetése;
- az időszakos gyermekfelügyeletet biztosító szolgáltatás bevezetése; valamint
- a fővárosi Kormányhivatal által tett törvényességi felhívások napirendre vétele.

Emellett fontosnak tartotta kiemelni, hogy a Várnegyed helyi lap megszűnése is annak volt köszönhető, hogy a polgármester több számlát nem fizetett ki. Az ilyen helyzetek elkerülésére a jobboldali többség létrehozta a Budavári Média és Városmarketing Kft.-t, ám V. Naszályi Márta az ehhez kapcsolódó határozatokat és szerződéseket sem volt hajlandó aláírni.

„Nem maradt más eszközünk, mint egy vizsgálóbizottság felállítása, amely le fogja foglaltatni a fegyelmi vizsgálatot. A polgármester fegyelmi felelősségére a Kormányhivatal is többször felhívta a figyelmet” – jelentette ki a képviselő, aki szerint az önkormányzatiság és az I. kerület érdeke is sérül V. Naszályi Márta magatartása miatt.

HARMINC NAP MÚLVA VÁRHATÓ EREDMÉNY

A polgármester érintettként távol maradt a szavazástól, a képviselő-testület így nyolc igen, hat nem arányban elfogadta a fegyelmi eljárásról és a vizsgálóbizottság felállításáról szóló javaslatot.

A bizottság elnöke Varga Dániel, további két tagja pedig Molnárka Gábor momentumos, illetve Gulyás Gergely Kristóf Fidesz-KDNP-s képviselő, a városatyáknak pedig 30 nap áll rendelkezésére, hogy feltárják a kérdéses ügyeket és meghallgassák V. Naszályi Márta polgármestert. Ezt követően jelentést fognak készíteni a képviselő-testület számára, és ha szükséges, a törvényi kereteken belül szankciók alkalmazására tesznek javaslatot.

V. Naszályi Márta a napirendi pont tárgyalásánál nem, csupán az ülés megnyitásakor elhangzott köszöntőjében reagált a fegyelmi eljárás tényére. Mint fogalmazott: „Ez egy koncepció jellegű eljárás, amelyet azért kezdeményeznek ellenem, mert nem vagyok partner abban, hogy jogellenesen mintegy 150 millió forint közpénzt a Népjóléti Közalapítványhoz átvesszenek.” Hozzátette: „Természetesen állok elébe a fegyelmi eljárásnak, nincsen se szégyellni-, se titkolni valóm, mindenben rendelkezésre fogok állni.”

Megjelent a Budavári kutyás kisokos

A kutyatartók jogait és kötelességeit, és a kutyások kerületi szabadidős lehetőségeit foglalja össze az az ingyenes információs kiadvány, amit a Budavári Média és Városmarketing Kft. jelentetett meg. A füzetet haszonnal olvashatják azok is, akik kutyatartáson gondolkodnak. – Ez egy hiánypótló kiadvány, amely fontos információkkal szolgál a budaváriak számára, és a kutyás és nem kutyás lakosság feszültség- és problémamentes együttélésében is segíthet. Remélem, hogy minden olvasó számára hasznos lesz – fogalmazott Fazekas Csilla, a Budavári Népjóléti, Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság elnöke.

Ötven bérlakás pedagógusoknak

Kétmilliárd forintból ötven lakásos komplexum építését határozta el a Budavári Önkormányzat, amely elsősorban pedagógusok, pályakezdő fiatalok, és kerületben élő közalkalmazottak számára nyújtana lakhatási lehetőséget. A Déli Pályaudvar közelében lévő, három egymás melletti Győző utcai telek most már egysegesen fejleszhető, és itt valósulhat meg az ingatlanberuházás.

Az önkormányzat már évekkel ezelőtt elhatározta, hogy a két önkormányzati telek melletti állami telket is bevonja a fejlesztésbe, csakhogy ahhoz az Állami Vagyonkezelővel kellett tárgyalni, az adásvétel most zárult le.

– A fejlesztésnek köszönhetően nemcsak a lakhatási problémákat enyhítjük, hanem javítani tudjuk az I. kerületi oktatás és a szolgáltatások színvonalát. Közös érdekünk, hogy kerületünk elhivatott szakembereit megtartsuk és másokat is ide csábítsunk. Ez az itt élő családok, szülők és gyermekek érdeke is – fogalmazott korábban Böröcz László.

Lóg a levegőben a Ruszwurm sorsa

Egy október 26-i végrehajtói jegyzőkönyv szerint december 4-én a Budavári Önkormányzatnak be kellett volna zárnia a Budai Várban működő Ruszwurmot és a Korona Cukrászdat. Az ügy előzménye egy tényfeltáró cikk volt, amelyet önkormányzati vizsgálóbizottság felállítása követett. A jobboldal szerint korrupciós gyanút felvető ügyet V. Naszályi Márta polgármester úgy kommentálta, hogy „jó lelkiismerettel és nyugodt szívvel” áll minden vizsgálat elé. A bezárás mindenesetre egyelőre elmaradt.

„A 2023. október 9-én az Indexen megjelent tényfeltáró cikkben a Ruszwurm Kft. ügyvezetője súlyos korrupciós vádakot fogalmazott meg V. Naszályi Mártával szemben. Elmondása szerint 2019-ben, az önkormányzati választási kampányt megelőzően a jelenlegi polgármester 20-30 millió forintos kampánytámogatást kért azért cserébe, hogy a megválasztása esetén elsimítsa a cég és az önkormányzat közötti jogvitát” – idézte fel az ügy sajtóvisszhangját az előterjesztő jobboldali képviselők nevében Gulyás Gergely Kristóf a november 9-i testületi ülésen. Ennek érdekében a bizottság vizsgálná az önkormányzat és a Ruszwurm közötti, 2014 utáni peres eljárásokhoz kapcsolódó dokumentumokat, az esetleges szerződéseket, és hogy történt-e olyan egyeztetés a két fél között, amely hivatalosan nem jelent meg az önkormányzat könyveiben. A feltételes mód még november folyamán azért volt indokolt, mert az eredetileg harmadik tagnak felkért Molnárka Gábor momentumos képviselő nem vállalta a bizottsági munkát. Szerinte a vizsgálóbizottság „egy kamu sztori felhabosítása”. Gulyás Gergely Kristóf akkor úgy reagált: „Ha az ügyben senkinek sincs takargatnivalója, akkor mind a kerületi, mind az országos közvéleményt meg tudjuk nyugtatni. Ellenkező esetben pedig tartozunk azzal a választóknak, hogy feltárjuk a közérdek sérelmét.”

A Ruszwurm terasza egy őszi reggelen

Fotó: Várnegyed-archív

A december 7-i testületi ülésen azonban három jobboldali képviselővel – Varga Dániel, Gulyás Gergely Kristóf és Zsitnyák János – mégis meg tudott alakulni a bizottság, miután a baloldali városatyák közül egyenkénti felkérést követően sem vállalta senki a részvételt.

„2019-ben a Kúria döntött, hogy a cégnek 2016 óta nincs bérleti szerződése az önkormányzattal. A 2019-es választások előtt elindult a végrehajtási eljárás is, amit V. Naszályi Márta polgármester asszony állította le hat hónapra” – reagált Molnárka Gábor felszólalására még a novemberi testületi ülésen Böröcz László miniszteri biztos. A vita a december 7-i testületi ülésen is hosszan folytatódott. Varga Dániel jobboldali képviselő, a vizsgálóbizottság elnöke, illetve Böröcz László az ülés folyamán több alkalommal is kérdőre vonta a kerületvezetőt, hogy pontosan mely napon bírságolták meg először a Ruszwurmot illegális teraszhasználatért? V. Naszályi Márta egyiküknek sem volt hajlandó érdemben válaszolni.

Egy október 26-án kelt végrehajtói jegyzőkönyv december 4-ét jelölte meg a Ruszwurm és a Korona Cukrászda bezáratására. Erre aznap mégsem került sor, a cukrászda rendesen kinyitott, ugyanakkor információink szerint a bezárást csak halasztják.

Az országos hírré dagadt ügyben jelenleg rendőrségi nyomozás folyik vesztegetés elfogadásának gyanúja miatt, V. Naszályi Márta polgármester pedig rágalmazásért feljelentette a tulajdonos Szamos Miklóst.

„Nincs titkolnivalóm, teljesen tisztá lelkiismerettel és nyugodt szívvel állok bármilyen vizsgálat elé. Nyugodtan vizsgálódjanak, részemről minden teljesen tisztán és az önkormányzat érdekében zajlott” – jelentette ki V. Naszályi Márta még novemberben.

Várnegyed

Ruszwurm Vilmos és az akkor már tulajdonos Tóth Ferenc az 1930-as években

Forrás: ruszwurm.hu

Édes élet: a Ruszwurm története képekben

A Ruszwurm már több mint hetven éve üzemelt, amikor a Vár mai képét alapvetően meghatározó Halászbástya megépült. Így a cukrászda legalább annyira hozzátartozik a Várhoz, mint a Szentháromság tér vagy a Mátyás-templom. A „beülni a Ruszwurmbe” rengeteg generáció számára jelentett alapélményt. Reméljük, hogy ez így is marad! Fotóválogatásunk felidézi a cukrászműhely történetét.

A Ruszwurm bejárata az 1930-as években

Báró Korányi Blanka (középen) és a Ruszwurm személyzete az 1930-as években

A cukrászda berendezése 1975-ben

A Ruszwurm konyhája 1930-ban

A Ruszwurm belseje 1928-ban

Fotók: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjtemény és Fortepan

Megújult a Víziváros örök darabja

Így lett az Isolabellából Rajkai

Unk Emília és Unk János nagy lendülettel és szeretettel vágta bele az új projektbe

Fotók: VS

Sokan attól féltek, hogy örökre bezárta kapuit a Víziváros ikonikus vendéglátóhelye, amikor az Iskola utca 36. homlokzatáról idén eltűnt az Isolabella neoncégére. Valóban, a vörös felirat évtizedeken át meghatározta az utcaképet, és rögtön szembe ötlött annak, aki a Batthyány térről befordulva az Iskola utca felé vette az irányt. Gimnazisták, egyetemisták, híres művészek, soha be nem futott művészelke, hivatalnokok és nyugdíjasok kedvelt megállója, örökös találkozóhelye volt az Isolabella, amely most átadta helyét a Rajkainak. Unk Emília és Unk János, akik édesapjuktól vették át az üzlet vezetését, nagy felújítási munkálatokon vannak túl. Most előttünk is feltárják a hely történetét.

„Az öt hónapos felújítás alatt sorra tértek be a helyért aggódó törzsvendégek és lokálpatrióták. Őket ma már visszatérő vendégekként üdvözölhetjük, hiszen látták, hogy nemcsak megőriztük, de még jobban feltártuk a hely múltját” – fogalmazott Emília és János.

„Az ükapánk, Rajkai Mihály a Víziváros, illetve Buda és Pest közsímet és köztisztelőben álló vendéglőse volt, aki az Iskola utca 16. szám alatt üzemeltette a Noé bárkájához címzett fogadót, 1864 és 1894 között” – árulta el a névválasztás hátterét Unk János. A vendéglátóhely különös nevét arról kapta, hogy az akkor még szabályozatlan Duna árvíz idején sem öntötte el a béke szó szerinti szigetének tekinthető házat, amely sokaknak volt menedéke a magas vízállások idején.

Rajkai nyugdíjba vonulása után, 1898-ban önerőből építtette fel rokonságának azt a társasházat, amelyben a mára átalakult Isolabella működik. Az eredetileg 10-12 lakásos ingatlan a Donáti utcáig ért, ám a kommunizmus alatt az arra néző felét elbontották, ma a Franklin utcai játszótér és park áll a helyén. Az állampártot nem hatotta meg a ház gazdag múltja, sem az a tény, hogy a pincében nyolcvan ember vészelte át a főváros világháborús ostromát. A maradék részben tanácsi lakásokat alakítottak ki, a Rajkaiak pedig a rendszerváltás utánig – amikor apránként visszavásárolhatták a lakásokat – egy ajtó mögé szorultak vissza. A források és a kissé már ködös családi emlékezet szerint ekortól az épület földszintjén vagy szénasav-, vagy sóraktár, illetve egy közétkezdő előkészítője működött. Majd 1972-ben a család megnyitotta az Isolabellát, ami egy olasz vermutról kapta a nevét, amelynek a jelentése szép sziget, de a név egyben egy olasz települést is jelöl Torino megyében.

„A 2000-es évek elejére inkább volt bár és kocsmá, mint kávézó” – emlékezett vissza a régi hangulatra Emília és János, hozzátéve: „A vörös fények, a bordó kárpitok és a boxos elrendezés lokál jelleget kölcsönöztek neki, de komolyabb zenés esteket is rendeztek itt, egy magasabb emelvényen álló DJ-pulttal.” Nem véletlen, hogy az Iskola utca 35-ben lakó Cseh Tamásnak hamar törzshelye lett az Isolabella, és hogy a legenda szerint Bereményi Gézával az első közös számuk születését is itt ünnepelték.

Ma Cseh Tamásra is számos dolog emlékeztet a Rajkaiiban, akárcsak magára az Isolabellára. A régi neoncégér a borfal fölé került, a felújított márványpadló az utolsó milliméterig eredeti, az egykori puffok és bárszékek az új, zöld borítás alatt még őrzik a régi, piros huzatot, az ablakrácsokból csillár, a régi ruhafogasokból pedig a dizájnér lámpák rudazata készült. A régi asztalformok és nyílászárók is újjászülettek, a falakról a Rajkai család történetei köszönnek vissza, illetve az egyik fal burkolás nélkül, a nyers tégláit megmutatva, helyiség központi elemeként áll.

A Rajkai a presszók atmoszférát szeretné visszahozni, viszont jóval többet kínál, mint a nagy előd: minőségi kávék, szendvicsek és sütemények várják a látogatókat; de a kínálatból nem hiányoznak a Fehér Nyúl kézműves sörei és a junior borászok magyar borai, pezsgők, a röviditalok és a koktélok sem. „Annak ellenére, hogy egyikünk sem a vendéglátásban dolgozott eddig, mindketten »gasztróérintettek« vagyunk: Mili ért a borokhoz, a pezsgőkhöz, kiválóan süt-főz, én házi sörfőző és a covid óta barista vagyok, a tapasztalatainkat pedig itt is nagyon jól tudjuk hasznosítani” – osztotta meg velünk János, aki szerint sikerült egy „fesztelen, mégis elegáns légkört” kialakítaniuk. A két testvér úgy látja, a helyiek és a turisták körében egyaránt népszerű lett a Rajkai, jelenleg azon dolgoznak, hogy ki tudják használni lehetőségeiket, és egész héten fogadhatnak vendégeket. **Tari Tamás**

Budavári lakáshelyzet Történelmi bűnök, négy évnyi helyben toporgás

Pártpotentátoknak fillérekért elkótyavetyélt, önkormányzati tulajdonú ingatlanok, szociális lakbér a nem rászorulóknak, „örökbérlet”, önkormányzatot „megkárosító” bérlők.

Ezek, illetve ehhez hasonló fogalmak repkedtek az elmúlt négyöt évben a helyi közéletben és a médiában, amikor az I. kerületi lakáshelyzet került szóba. V. Naszályi Márta polgármester választási kampányának is az egyik sarkalatos elemét képezte a Budai Várnegyed ingatlanviszonyainak rendezése, ám 2019 óta nemhogy megoldás nem született a problémára, de az érintett lakók szerint csak tovább mélyült a krízis. Most induló cikksorozatunkban arra keressük a választ, hogyan alakult ki a jelenleg fennálló helyzet, és mi várható a jövőben ezen a téren.

VIHARFELHŐK A MŰEMLÉKI LAKÁSOK FELETT

A lapunkat megkereső érintettek mindenekelőtt arra panaszkodtak, hogy V. Naszályi Márta „hangulatkeltő és gusztustalan” kampány keretében tette témává a műemléki lakások ügyét a kerületben. A polgármester egy 2019 szeptemberében megjelent HVG-cikkben – amely azt állította, hogy a kormány egy jogszabály-módosítással államosítaná a műemléki épületekben lévő bérlakásokat, hogy azok helyett kormányzati, vagy kereskedelmi-turisztikai funkciókat adjon az ingatlanoknak – többek között ezt nyilatkozta: „Ez a műemlékmentés Fidesz-módrá: beleköltözik a kormány vagy valamelyik kormányzati kegyenc. (...)

[A bérlők – a szerk.] egyszerűen az utcára kerülhetnek, mert a zömében lelakott lakások jelenlegi állapotának 70 százalékának értékéért nem fognak tudni lakást venni a kerületben.”

A lakók szerint V. Naszályi Márta aktivistái kerület-szerte terjesztették a végül kacsának bizonyult HVG-információt, felkorbácsolva ezzel az indulatokat az ilyen típusú ingatlanok bérlőinek a körében. A szintén 2019-ben kirobbant Bayer-ügy mellett – amit az érintett lakók politikai terméknek tekintenek, mely ügy kapcsán még a kerület első embere is elismerte, hogy nem érte kár az önkormányzatot – ez csak olaj volt a tűzre, a polgármester pedig a helyzetet övező felfokozott érzelmekeket kihasználva gyűjtött szavazatokat.

„Innentől lett az V. Naszályi Márta narratívája, hogy a vári műemlék bérlakásokban kizárólag a Fideszhez köthető, a rendszer kegyeit élvező emberek élnek, akik fillérekért jutottak és jutnak ingatlanokhoz, megkárosítják az önkormányzatot, és hogy Nagy Gábor Tamás, akkori polgármester pedig a kijáróemberük” – változta a helyzetet a lakók egyik képviselője, aki szerint ezzel párhuzamosan a polgármester azt ígérte, elintézi, hogy a bérlők végre megvásárolhassák az általuk évtizedek óta lakott, ám önkormányzati tulajdonban lévő lakásokat. Ez a lépés szerintük

nagyságrendileg ezer I. kerületi családot érintene, akiknek egy jó része bízott abban, hogy végre saját tulajdonába veheti azt az ingatlant, amelyben adott esetben évtizedek óta él, és amelyet a műemlékvédelmi előírásoknak megfelelően kell karban tartania, ám amelynek a bérleti jogát nem válthatja pénzre.

A KÖZELMŰLT ÁRNYAI

A lakóközösség képviselői szerint a kerület vezetője utólag kitért az ígéretei mögött, és a megválasztását követően már szövegértelmezési kérdést csinált az ügyből, miszerint ő nem azt ígérte, hogy bárki is megveheti a bérelt lakását, hanem azt, hogy „rendezi az ingatlanviszonyokat”. Ezen a pálforduláson sokan meglepődtek, illetve sokan csalódtak emiatt a kerület vezetésében.

Szerintük ahhoz, hogy V. Naszályi Márta üzenetei jó fogadtatásra találjanak, az előző kerületvezetés következtelen és helyenként nehezen átlátható ingatlanpolitikájára is szükség volt. „A legnagyobb baj az volt, hogy az úgynevezett kompenzációs bérleti díjat egy kategóriába vonták össze a szociális bérleti díjjal” – árulta el egy másik, szintén neve elhallgatását kérő bérlő. Szerinte azzal, hogy a nagyjából egy átlagos közös költségnek megfelelő, a bérlőket a műemlék ingatlanok meg nem szerezhető tulajdonjogáért, illetve az azokhoz kapcsolódó fenntartási költségekért kárpótoló díjazást a szociális kategóriába sorolta a helyhatóság, félreértésre és szándékos félremagyarázásra adott lehetőséget: „Ez azt a látszatot keltette, mintha itt bármi-féle szociális rászorultságról lenne szó, holott nem ez a helyzet. V. Naszályi Márta számára ez egy újabb hivatkozási alap arra, hogy az önkormányzat olyan vagyonelemének tekintse ezeket a lakásokat, amivel a városvezetés bármikor szabadon rendelkezhet, gazdálkodhat.”

HAJLÉKTALANSZÁLLÓT CSINÁLNÁNAK A VÁRNEGYEDBŐL?

A hozzánk forduló I. kerületiek szerint ez a magatartás enged arra következtetni, hogy V. Naszályi Márta pártpolitikai és ideológiai elgondolások mentén szeretné felhasználni a „sajátjának tekintett” ingatlanállományt. Mint elmondták, a polgármester és köre egy 2020 novemberében tartott lakossági fórumon olyan ingatlankonceptiót vázolt fel, amely szerint:

Több mint ezer családot érint a megvásárlás lehetősége

Négy év alatt nem nagyon történt érdemi előrehaladás

- a bérlők nem vásárolhatnák meg a lakásokat; ellenben
- a bérleti jogot ezentúl csak az örökölné meg, aki bérlőtárs és az adott címen életvitelszerűen lakik;
- drasztikusan megemelnék a bérleti díjakat; illetve
- cserére pedig csak nagyon korlátozottan, lehetőleg a meglévő műemléki lakásállományon belül lenne lehetőség, és arra is csak a városvezetés jóváhagyásával, illetve irányítása mellett (ellentétben az eddigi gyakorlattal, amely engedte, hogy a bérlők más, nem a kerületben található ingatlanra cseréljék a bérleti jogot).

Attól tartanak, hogy ezek a lépések arra szolgálnak, hogy minél több családnál szakadjon meg az eddigi örökösödési rend, a kiüresedő ingatlanok pedig szálljanak vissza az önkormányzatra. Úgy vélik, ezt követően V. Naszályi Márta ezeket az Utcaról Lakásba! Egyesülettel együttműködve, különböző pályázatok útján, hajléktalanoknak adnák ki szociális alapon.

Az érintett bérlők érdekeiért aggódó csoport meglátása szerint ez lenne a polgármester hosszú távú terve, amit mindenképp szeretnének elkerülni. Hogy a bonyolult, korszakokon átívelő problémát teljes egészében megérthessük, nem spórolhatjuk meg a Várnegyedben létrejött „örökbérleti” rendszer történelmi hátterének és pontos működésének feltárását, amelyre a következő részben teszünk kísérletet. A cikksorozatban természetesen kitérünk az önkormányzati lakásállomány műszaki felmérésének folyamatára is.

(A témát folytatjuk)

Tari Tamás

Mesél az asztal

Szabadtéri fotókiállítás karácsonyi ínycségekről Borbás Marcsi tálalásában

A szabadtéri tárlat egészen január végéig látható

Fotók: Várkapitányság

Tálalva a bujtarépa leves, rotyog a halászlé, szorgos kezek töltik a bácskai káposztát, rezeg a kocsonya, tálon a rétes, a zserbó, a molnárkalács és a mézes puszelli. Az érdeklődők nehezen tudják anélkül végigjárni a Mesél az asztal című „ínycsiklandozó” fotókiállítást, hogy utána ne kóstolnák meg valamelyik hagyományos fogást a Budavári Palotanegyed új karácsonyi helyszínén, a Csikós-udvarban. A Borbás Marcsi által szerkesztett szabadtéri tárlat a Kárpát-Medence ünnepi hagyományait és ízeit idézi fel. A népszerű televíziós szerkesztő-riportert és gasztronómiai szakembert, november 30-án, a kiállítás megnyitóján a karácsonyi ünnepi asztal kínálatáról kérdeztük.

– Anyáink nagyanyáink milyen praktikákkal varázsoltak gazdag menüsört a családjuk számára?

– A magyarlakta területeken egész évben készültek a karácsonyra. Nyártól, a betakarítás időszakától fokozódott a ráhangolódás, meghizlalták az állatokat, a kacsát, a tyúkot, a kappant, a sertést; betakarították a zöldségeket és gyümölcsöket, és figyeltek arra, hogy karácsonyra mindenből csak a legjobb minőségű alapanyag maradjon. Így kerülhetett a süteményekbe mák, dió, dinnye és szőlő. Az emberek tudták, hogy a Nagyboldogasszony (augusztus 15.) és Kisboldogasszony (szeptember 8.) között tojt friss tojás oltott mézbe mártva, búzába rejtve eltartható karácsonyig. A táplálkozási tradíciókhoz a lelki készülődés is hozzátartozott. Az adventi időszakban szigorú-

an böjtöltek, főként leveseket, kukoricás ételeket és hüvelyeseket ettek. Eredetileg a ma már karácsonyi fogásként ismert mákosguba, és a mákos kukorica is böjti étel volt. A babos-mákos ételek és a tartalmas levesek az egészség megtartását szolgálták. A visszafogottabb hétköznapi táplálkozás után az ünnepi asztal gazdag megtele.

– A látogatók milyen tematika szerint ismerkedhetnek a táblákon bemutatott ételekkel, és a különböző népszokásokkal?

– Egy néprajzi-gasztronómiai kiállítás, vagy akár egy szakácskönyv is akkor jó, hogyha áttekintést ad a szervezők, szerkesztők által meghatározott témáról. Nem volt könnyű dolgom, mert előzetesen körbejártam a Kárpát-medencét, ahonnan több mint 80 receptet gyűjtöttem az adventtől vízkeresztig tartó időszakból, a Csikós-udvarban azonban csupán 36 tábló bemutatására nyílt lehetőség. A meghatározott felületen igyekeztem keresztmetszetet adni a felmenőink ünnepi ételéről, a fogásokhoz kapcsolódó tradíciókról; az András-napi házasságjósástól a mákhoz köthető sze-

MIT REJT A TEPERTŐS POGÁCSA?

Zsíros, omlós, kalóriadús falat, jellegzetes paraszti étel. A disznóvágáskor készült tepertő ledarálva került a hajtogatott kelt tészta rétegei közé. Szaggatás után forró sütőbe tették vagy a kemence aljába, a „hamuba”. Pogácsa Luca-napkor is készült a hajadonok papírfecnire írt fiúneveket rejtettek bele. Nagy izgalommal kellett ilyenkor a kóstoló, hiszen minden egyes pogácsa egy lehetséges férjjelölt nevét tartalmazta. R. A.

A január végéig látogatható szabadtéri tárlat közvetlen környezetében ünnepi hangulat várja a látogatókat díszes karácsonyfával, betlehemmel és barátságos hangulatú vásárral, valamint forró italokkal és finom falatokkal, amelyek között a kiállításon bemutatott, különböző tájegységek több ünnepi fogása is megkóstolható.

Borbás Marcsi: Teljen meg az ünnepi asztal!

relmi jóslásokig számos hiedelemről és rituális szokásról. Fontos volt, hogy minden tájegység, valamint a régiók ételei is megjelenjenek. Az elkészített ételeket Krisztics Barbara színes fotóin láthatja a közönség, és minden képhez rövid kiegészítő szöveg is tartozik.

– Borbás Marcsi családjában karácsonykor mi kerül az asztalra?

– December 24-én nálunk mindig halászlé a főfogás, apukám receptje szerint. 25-én többféle ételt eszünk, sült kacsát, töltött káposztát, és természetesen végeláthatatlan mennyiségű bejglit. Otthon a mákos a legnépszerűbb, mert a szülőfalumban, Madarason még termesztik azt a régi fajta, édes kék mákot, ami soha nem keserű, inkább selymes ízű. A mákból krémet főzünk, és szilvalekvárral keverve tesszük a bejglibe. Ebből 15-20 rúd is elfogy a családban.

ó.a.

A boldogságot öntik ízekbe

A Cocó7 csokiműhely a Hattyú utcában

A Bretz család gondolt egy nagyot, és hét éve megvásárolta a Korcsma a hattyúhoz nevű bárt, hogy itt, a Víziváros forgalmas útvonalán, a Hattyú utcában nyissák meg az első Cocó7 csokiboltot és cukrászdát.

Persze akkor még nem tudták, hogy a sorban lesz egy második és egy harmadik is, ám az nagyon hamar kiderült, hogy a helyszínválasztás és a termékkínálat is remek, mert az I. kerületiek szívébe rögtön beleszállt az édességbolt és a boltvezető-tulajdonos, Bretzné Fodor Bernadett. Az advent náluk csúcsideje, az üzletasszonynak mégis marad ideje operatőrnek férjére és hét gyermekükre.

– Miért döntöttek amellett, hogy az I. kerületben nyitnak csokiboltot és cukrászdát?

– XI. kerületi vagyok, de a XII. kerületbe költöztem és ott élünk, tehát minden tekintetben budai. A férjem volt, aki helyiséget keresett a csokiműhelyhez, így talált rá a Hattyú utcai kocsmára. És aztán itt kezdtük el a csoki- és tortakészítést, először csak három alkalmazottal. Most már tíz munkatárssal

dolgozunk három cukrászdában. De a Böszörményi úti műhely megnyitását leginkább technológiai okok indokolták, mert a csokibonbon- és tortakészítés más-más körülményeket igényel. Ott, ahol sünek a torták, ott meleg van, a csokoládéhoz meg hidegebb körülmények kellenek. Így a bonbonkészítést átvittük oda.

– Kezdetől fogva tudta, hogy a csokival üzletileg jó útra lépett?

– Azt már eleve sikerként könyveltem el, hogy jó visszajelzések érkeztek a vevőktől. Üzleti szempontból a Covid és az energiaválság persze nagyon érzékenyen érintett minket, annál is inkább, mert a másik két üzletünk 2018-ban nyílt, és így három üzlettel kellett átvészelni a járványt. De mi mindvégig nyitva voltunk!

– **A csokoládé fogyasztása sokak számára egyet jelent a bűnbeeséssel, azzal a képzettársítással, hogy jaj, most elhízom! A Cocó7 viszont honlapján a minőségi és nem a mennyiségi csokifogyasztást hirdeti. Hogyan fogyassunk csokit, ha engedünk a csábításnak?**

– A dolog nagyon egyszerű: minőségi csokoládéból nem tudunk kilószámra megenni. A nem minőségi csokoládé meg nem más, mint cukor és cukor. A büntudat itt a cukorsokk miatt alakul ki. A bolti nutellában sok cukor van, és eteti magát, de a saját nutellánkban amiből sok van, az a mogyoró és a kakaó. A minőségi csokoládé tehát más szint. A bonbonjaink burkolata 74 százalékos, madagaszkári termőterületről származó kakaóból készül, ami nem hogy káros, de egészséges! A kakaóbabból készült termékekből lehetetlen kilószámra megenni, így aztán nem lehet tőle meghízni.

– **Tényleg a megillatozással kell kezdeni az értő csokoládévést?**

– Ez így van! Nemrég volt az üzletünkben egy csokoládémádók társasága, ők aztán nagyon profin kóstolnak! Hatféle bonbont kóstoltattunk velük, először megszagolták, aztán megbeszéltek a bonbon roppanását... Jó volt tőlük hallani a pozitív visszajelzéseket. A szakmán belül egészen kis dolgok számítanak, nem az, hogy a Boci csoki milyen sokáig tapad fel a szájpadrásra.

– **Nagyon könnyen kínálkozik a párhuzam: Franciaországban tanulta a csokoládékészítés mesterségét, és a Csokoládé című, Juliette Binoche főszereplésével játszott amerikai filmnek is pont ez a helyszíne. Véletlen egybeesés?**

– Férjem operaénekes, aki még évekkal ezelőtt Franciaországban lépett fel egy fesztiválon, egy hónapon át. Ide természetesen a gyerekekkel én is elkísértem. A szállásunk véletlenül egy csokimanufaktúra felett volt, ahol épp csokikészítő tanfolyamot indítottak. Beneveztem rá... De aztán a férjem később is segített: a Covid alatt – amikor nem voltak fellépések – elke-

Fotók: Tóth Tibor

dett otthon kakaóbabot pörkölni, és úgynevezett bean to bar, vagyis a babtól a (csoki)tábláig eljárással kezdtünk táblás csokit készíteni. Megrendeltünk 180 kiló babot, és elkezdtük különféleképpen pörkölni. A bezártságot házon belüli innovációra használtuk ki.

– **És rákaptak a vevők?**

– Ez ma még bevezető fázisban van, még kóstoltatni kell a vevőinkkel... De amivel most meg vagyok kicsit kergülve, az a gyümölcsökből készített csokoládé. Azzal kezdtem el kísérletezni, hogy liofilizált, tehát nedvességszintet szabályozó technológi-

ával kiszárított gyümölcsöket, például málnát, feketeribizlit tesz a csokiba.

– **Hét gyereket nevelnek. Hogy lehet az adventi, nagyobb forgalmat bonyolító időszakban több időt fordítani rájuk?**

– Általában este tudunk együtt lenni, sütögetünk, hangolódunk... A boltjaink nyitva vannak, de ha nem muszáj, nem ugrok be. Hál'Istennek megbízható embereink vannak, elég a telefonos kapcsolattartás.

– **Hogy zajlik az advent a Bretz családban?**

– Minden este húzunk az adventi naptárból, ahova az anyuka előre elrejt egy-egy papírkát. Ezek a papírokon üzenet van, például hogy Mondj valami kedveset a testvéreidnek! vagy Menj a fürdőszobába és keresd meg az eldugott meglepetést! Ezt persze meg kell osztani a többiekkel testvériesen! Emellett gyertyát gyújtunk az adventi koszorún.

– **Hogy lehet hét gyerek száz álmát teljesíteni karácsonyra?**

– Mindenki ír egy listát, aztán reméli, hogy megkapja. Hétfelé nehéz gondolkodni... de azért megy!

– **A családban hogy van szabályozva a csokievés?**

– Úgy, ahogy én szeretném! Már ők is szagolják, nézegetik, úgy eszik. Amikor kitalálok valami újat, mindig ők azok, akik elsőként véleményt mondanak.

– **Ebben mérvadó lehet egy gyermek?**

– A második gyermekem nagyon gourmand, ő dolgozott is nálam fél évig. Ő az, akinek nagyon megbízom az ízlésében, ő az, aki biztos megmondja, hogy még egy kis sót tegyél bele. Most például feketeszézámos tölteléket készítettem, oda épp kell is a só. De azt is tudom persze, hogy melyik gyermekem vágja rá mindenre, hogy finom!

– **Egy interjúban úgy nyilatkozott gyerekeiről, hogy jószívűek, előzékenyek, segítőkészek. Akkor Önök egy boldog család, és a boldog családokról mondják, hogy nincs történetük, mert minden úgy kerek, ahogy van. De mi a kulcs ehhez?**

– Hát nem tudom. Mi egész kicsi koruktól kezdve vittük őket mindenhol, mivel a férjem nagyon sokat utazott, most is Brüsszelben van egészen karácsonyig egy produkció miatt. Már régen úgy döntöttünk, hogy a gázsít inkább utazásra költjük, hogy együtt legyünk. Ezt szerintem a gyerekek is érezték, hogy mi jól vagyunk együtt.

– **Sok szó esik ma az énidőről, amikor csak azt csinálom, amit én akarok. De családdal is meg lehet ezt élni?**

– Meg lehet élni úgy is, de az énidő is kell azért. Ha minden csütörtökön elmegyek röplabdázni, akkor hadd menjek. És ha ezt a gyerekek is tiszteletben tudják tartani, az jó. De egyébként ők olyanok, hogy szólnak, ha zavarja őket valami. Ráadásul jóban is vannak egymással és segítik egymást, most már nem kellek én mindig feltétlenül.

– **Mit vár 2024-től?**

– Férjemmel mindketten nagyon optimisták vagyunk. Az októberünk botrányosan rosszul alakult bevétel szempontjából, de itt pont a férjem támogatott, hogy majd a karácsony behozza. Szerencsére van kereslet a drágább tortákra is, de figyelek arra, hogy a kisnyugdijasok és a kisgyerekesek is találjanak maguknak hétszáz forintért valamit, ami szintén magas minőségű. Mert az az ischler ugyanúgy madagaszkári csokiba van mártva. Szeretjük, csináljuk, ha nincs feltétlen profit, akkor is.

– **Ha tehát a csokievés nem bűnbeesés, akkor miről szól?**

– A boldogságról!

Kuthi Áron

A kókuszkočka és a karácsonyi asztal

„A kókuszkočkát szenteste reggelén szoktam megsütni és ezzel szinte megnyugvás száll az otthonunkra, mely szerint kellően felkészültünk a kis Jézus születésének ünnepére. Legalábbis a sütemények terén...”
Bauer Eszter, a Budai Polgári Salon háziasszonya és a Budai Polgári Közösség elnöke egyik kedves süteményéről mesélt.

Mikor érzékel el karácsony, a béke illata a levegőben? Mikor kezdünk el készülni rá igazán? Nekem leginkább akkor jut eszembe az ünnep, amikor az első ködök úsznak a Dunán és szinte nem látszik semmi más, csak a tejfehérség, vagy akkor, amikor kora reggel dér csípi meg a fákat és a fűszálak hegyén apró színes csillámok jelennek meg, mint a karácsonyfán. Talán akkor, amikor magunk vagyunk, és az Isten, és a csodák.

A karácsonyi süteményekről az első emlékeim a linzerkártyákhoz kötődnek, emlékszem, ahogy ragasztottuk baracklekvárral és rakosgattuk egymásra őket a nagymamával. Később én voltam a kiválasztott, szép simán, egyenletesen kellett felvágnom a jéghideg kamrában a különböző sütemények krémes és habos változatait. Csodás módon egyszer sem fáztam meg ezalatt.

A kókuszkočkának nem tulajdonítottunk túl nagy jelentőséget, ám később, amikor rám került a sor, hogy süssem én, a két éves kicsi fiam segített hempergetni. Azóta ez nem maradhat el egyik karácsonyon sem. A mézes, de a tejföl miatt markáns tésztát beborító selymes főzött csokoládé és rajta a kókuszreszelék könnyedsége talán egy kicsit képes megidézni a napkeleti bölcsek ajándékait és az áhított, mindent beborító havazást is, bármennyire is mondják, hogy ennek a süteménynek az eredete a véletlen műve.

A nagy készülődésben pedig olyan is volt már, hogy épp egy kókuszkočka mentett meg az összeeséstől, tehát ajánlatos, hogy legyen az ünnepre belőle.

KÓKUSZKOČKA

Hozzávalók a tésztához: 25 dkg liszt, ½ sütőpor, 10 dkg cukor, 1 csomag vaníliás cukor, 1 db tojás, 3 evőkanál méz, 2 dl tejföl, ½ dl tej, 3 dkg vaj. A mázhoz: 30 dkg cukor, 6 dkg kakaópor, 6 kávéskanál sütőrum, 6 evőkanál tej, 12 dkg vaj. Továbbá: 25 dkg kókuszreszelék

Elkészítése: A tojást felverem és kikeverem a cukorral. A megszitált lisztbe behintem a sütőport és mindent apránként hozzáadom a masszához, felváltva a tejföllel és a kis tejjel. A mézet is belecserélem, majd a felolvasztott vajat. A sűrű tésztát sütőpapírral bélelt közepes tepsibe simítom és 180 fokon 30 perc alatt megsütöm. Amikor kihűlt, kis szeletekre vágom. A mázhoz egy nagy fazékban a kakaóport elkeverem a cukorral, felöntöm a tejjel és a rummal, felfőzöm. Amikor levettem a tűzről, felolvasztom benne a vajat. Ebbe mártogatom a tésztát, majd meghempergetem a kókuszreszelékben.

Pikkely a párkányon

Pár nappal karácsony előtt már kora reggel hosszú sorok kígyóznak a piacok halasüzletei előtt. Ki harcsafilét, ki süllőt, azaz fogast, ki pedig pontyot vesz nagyobb mennyiségben. Ez az évnek az az időszaka, amelyre hatványozottan igaz: aki későn fut, annak nem jut!

Nem lehet elég korán érkezni a Fény utcai piacra, így minden évben beárazom, hogy bizony jó húsz-húszonöt percet is eltöltök majd a sorban, míg gyorsan elsorolhatom, mit kérek, és az áhított pontypatkókat megvásárolhatom.

De miért is illik a ponty a karácsonyi asztalra?

A hal immár kétezer éve keresztény szimbólum, görögül ΙΧΘΥΣ (ikhtus), vagyis hal. A szó egyben név-, de leginkább mondat-rejtés, mert minden betű egy szót takar, amelyek mondatá állnak össze: Jészouosz Khrisztóosz Theou Huióosz Szótér, vagyis Jézus Krisztus Isten Fia, Megváltó. A keresztények egy állat nevébe, egy egyszerű ételbe rejtették azt, ami hitük foglalatát jelenti. Jézus Krisztus kenyeret és halat szaporított, jóllakott belőle minden ember. Ezt a halat esszük most, minden karácsonykor, kétezer éve. Azt tartják, a ponty pikkelye pénzzé válik, a pontypatkó meg maga a szerencsét hozó patkó. Egyre csak sűrűsödnek a szimbólumok a terített karácsonyi asztalnál, ahol az (újja)születés ünnepekor a gyertyafény mellé képzeljük elhunyt szeretteinket is, hogy pár pillanatra még teljesebbé váljon családjunk.

(...)

Többször megesett, hogy tavaszi nagytakarítás idején a konyhaablak belső párkányának zugában, egy cserép virág mögött rátaláltam egy halpikkelyre. Üzenet karácsonyról... üzenet a karácsonyi asztalról, a pontytól! Mi tettük el! Nem is emlékeztem már rá. Tegyük el mi is egy-két szerencsehozó pikkelyt, még akkor is, ha nem hiszünk se csodában, se szerencsében, se babonákban. Mert szimbólumok nélkül nem is lehet, nem is érdemes élni.

Kuthi

Adventi forgatag a Hagyományok Házában

Gyerekszivaj, énekszó, gyönyörű kézműves alkotások, mézeskalácsillat és családi programok – ilyen hangulat várta az érdeklődőket a Corvin téri Hagyományok Házában, amely december 8-10. között rengeteg látnivalót kínált.

Ajándékkészítő műhely, főzőworkshop, mesemondás, éneklés és tánccház színesítette a három napos kavalkádot. A program pénteken a karácsonyi rajzpályázat eredményhirdetésével indult. Szombaton a Guliba társulat a „Pásztorok, keljünk fel” című adventi műsorát adta elő. Vasárnap pedig a Bahorka társulat „Téli mese” című előadása volt programon.

Ostrom és remény Egy vízivárosi világháborús történet

Egy különleges, második világháborús naplót mutattak be november 28-án a Jókai Anna Szalonban, amely egy, Budapest második világháborús szovjet megszállását tizenéves fejjel átélő vízivárosi lány, Andai Franciska tollából született. Az Ostrom és remény című, lebilincselő könyvről Muhari Patrik történész és a kötet bevezető tanulmányát jegyző dr. Szerencsés Károly, az ELTE docense, a történelemtudomány kandidátusa beszélgettek.

A bemutatón Varga Dániel vízivárosi önkormányzati képviselő, illetve Böröcz László, a Fidesz I. kerületi elnöke köszönték meg a közreműködők – a Közösen Vízivárosért Egyesület történész tagjai, akik a szöveget gondozták, a könyvben szereplő családtörténetet összeállító Virágh Ajtony és a könyv megjelenését támogató Márai Sándor Kulturális Közalapítvány – munkáját. Böröcz László hangsúlyozta: az ilyen jellegű értékmentő munka fűzi igazán szorosra a lokálpatrióták közötti összetartó szálakat és szolgál elégtételül azok számára, akiket a kommunista rendszerben a szerző későbbi férjéhez hasonlóan megbélyegeztek.

OSTROM ALULNÉZETBŐL

Ezt követően Muhari Patrik és Szerencsés Károly járták körül a világháborús budai ostrom jelentőségét és sajátosságait. Az ELTE oktatója hangsúlyozta, hogy Andai Franciska naplója civil perspektívából mutatja be az 1944. december 24. és az 1945. március 31. közötti időszakot. Forrásértékét az mutatja leginkább, hogy nem a szerző szerepét szépítő, eltúlzó írásról van szó, így hiteles képet nyújt az akkori állapotokról.

„A magyar társadalmat az az élmény érte, hogy nem sikerült megoldani a háborúba sodródás problémáját. A többség számára az volt a lényeg, hogy kimaradjunk a konfliktusból, de ha már belekerültünk, akkor legalább a front ne az országban, később ne a mi városunkban, ne a mi utcánkban vagy ne a mi házunkban, lakásunkban dühöngjön” – jellemezte az akkori közhangulatot Szerencsés Károly. Szerinte a náci Németország és a Szov-

jetunio a magyarság szemében egyaránt zsákcucának tűnt, a többség pedig mindkettőtől tartott. Szerinte ez frusztrálót, skizofrén állapotot teremtett, ami sokakat agresszívvá tett.

Kitért arra is, hogy a Budai Vár és a Víziváros is számos ostromot élt át, és nem egyszer teljesen elpusztult, de ez volt az első olyan alkalom, amikor részben magyar védősereg próbálta ott útját állni az ellenségnek.

Szóba került még a megszállóknak a naplóban szintén megjelenő brutalitása és hivatalosan is jóváhagyott fosztogatási hajlama; a civil lakosság sokszor szétbombázott ingatlanjához, tulajdonképpen identitásához való ragaszkodása; Magyarországnak a súlyos háborús károk és az irreális jóvátétel okozta, máig ható gazdasági lemaradása és a nemzetközi diplomáciai helyzet, amely azt eredményezte, hogy Kelet-Európa végül szovjet rabigába került.

BUDAPEST ÉLNI AKART

A legfontosabb gondolatokat viszont az akkori társdalom - kissé paradox helyzetet eredményező – szívósságával kapcsolatban mondta el Szerencsés: „Az élet élni akar, az életöztön pedig nem mérlegel. Budapest elképesztő vitalitásról tett tanúbizonyságot: az emberek az ostrom alatt és után is előteremtették a szükséges életfeltételeket, ha kellett döglött lovat ettek, ha kellett batyuztak, cseneselték vagy feketéztek. Ugyanez az élni akarás volt megfigyelhető a romeltakarításban. Ennek során a kommunisták törekedtek a számukra ideológiailag kellemetlen épületek elbontására, de sok jó szándékú ember is pótolhatatlan károkat okozott azzal, hogy változtatás nélkül tüntette el a Budai Vár, vagy a pesti paloták romjait.”

Ezeket a témákat kendőzetlen, gyermeki őszinteséggel mutatja be az Ostrom és remény. Ha van szöveg, amelyet a témával, vagy a történelemmel most ismerkedő fiatalnak érdemes a kezébe adni, akkor a Kairosz Kiadó gondozásában megjelent 110 oldalas, izléses, keménytető borítóval bíró mű mindenképp ilyen. A szakmai rész kellően megvilágítja és kontextusba helyezi Andai Franciska történetét; a napló lendülete pedig hamar magával ragadja az olvasót viszontagságokon, apró örömeiken, nélkülözéseken, bujkálásokon és a törekény idilleket hozó megkönnyebbüléseken keresztül. Negatívumként mindössze a láb-jegyzetelés egy-két apró következetlenségét lehet említeni, de ezek nem vonnak le az olvasói élményből.

Szerencsés Károly dedikál

Fotók: Földházi Árpád

Tari Tamás

Karácsonyi gondolatok

A kerület egyházi vezetőit arra kértük, osszák meg olvasóinkkal karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó gondolataikat.

ENGEDJÜK LELKÜNKET A BETLEHEMI JÁSZOLHOZ!

Süillei László, a Mátyás-templom plébánosa, pápai káplán

Közösek vagyunk, hogy szeretjük az ünnepet és a szépért, a többért tudunk áldozatot hozni. Mi az a több, mi az a jobb, ami meghalad és túllép rajtunk, mégis a mélyben ugyanazok vagyunk? Izraelben önszolgált csoportok alakultak olyan zsidó, palesztin szülők számára, akiknek a gyermekét megölte az ellenség. Ebben a csoportban átélhetik, hogy nincsenek egyedül és hogy amikor találkoznak egymással, láthatják, érezhetik, tapasztalhatják, hogy akit ellenségnek tekintenek, ugyanolyan emberek és a fájdalmuk ugyanolyan mérhetetlen, mint a másik ember, az ellenségük fájdalma.

Egy zsidó asszony, akiben teljesen érthetően nagyon nagy volt a palesztin emberekkel szembeni harag és bosszúvágy, semmiképp nem akart belépni ebbe a csoportba, azonban a gyász már szinte felőrölte őt, és egy barátja unszolására végül mégis kötélnék állt. Amikor a csoportban szót kapott, zokogva beszélt fájdalmáról, és gyűlölettel emlegette fia gyilkosait. Ahogy elhallgatott, az egyik palesztin asszony részvétellel feléje fordult, és együttérzően azt kérdezte tőle: „Amikor a gyermekedért sírsz, milyen színűek a könnyeid?” Az édesanyát ez a kérdés szíven ütötte. Így válaszolt: „A könnyeimnek nincs színük!”

A palesztin és a zsidó zászlónak különbözőek a színei, de a könnyei minden embernek egyforma. Mindenki ért az emberiség egyetemes nyelvén. A kapcsolat, az együttérzés, az érintés és a cselekvés nyelvén.

Az adventben, amikor az Úr érkezésére készülünk és várakozunk, mindannyiunknak szükségünk van arra, hogy adhasunk, és arra is, hogy a másik ember felénk forduljon és elfogadjon.

Arra van szükségünk, hogy Istent beengedjük a szívünkbe. S bár az üzletek, az utcák, az intézmények már hetek óta ünnepi külsőben ragyognak, mégis hiába a fények, a zenék, az illatok, ha szívünk nehezen talál utat a betlehemi jászolhoz. Pedig pont most van ideje annak, hogy magunkba vessünk mindent, amit érdemes legbelül megőrizni. Ha mindig kifelé figyelünk, az elvégzendő dolgokra, a pompásabbnál pompásabb kínálatra, a vásárlásra, nehezebb lelkünk belső szavára figyelni.

Az adventi időszak alatt szép lassan, a saját tempónkban megvilágíthatjuk szívünk rejtettebb zugait, teret adhatunk neki, hogy előjöjjön, aminek az év többi részében nem volt erre lehetősége, a remény, öröm, talán a félelem és a kétely is. Ezen keresztül tisztulhat a lelkünk, és mikorra karácsonyra érkezünk, őszinték és valódiak lehetnek találkozásaink. Kell, hogy legyen egy biztos helyünk, ahova mindig visszafordulhatunk, mert ott az a valaki van, aki meghalt, de feltámadt. Az Advent nagyon jó alkalom, hogy emlékeztessen, Isten eljön, és én azt várjam, hogy hozzám is elérkezzen. Ehhez kérjük az advent Királyát: „kezed tedd rá hajszolt szívünkre csendesen, hogy minden vihar elcsituljon bennünk...”

KARÁCSONY ÁLDÁSA

Péter Zoltán, budavári evangélikus lelkész

Amikor ezt írom, éppen a Budavári Gospel Kórus tagjaként Máltán vagyok, ahol egy nemzetközi karácsonyi kórusfesztiválról vagyunk hazatérőben. Itt a máltai kellemes 18-20 fokban adtuk elő többek között Bárdos Lajos Karácsonyi bölcsődalát is, amit egy kedves szicíliai kórus is felvett a repetoárjába, és a hivatalos koncert után örömtelien együtt is elénekeltünk. Hála Istennek az ilyen szép ráadás-élményekért, de magáért a szép dallamért, a szövegért, és legfőképp kiváló okáért: Megszületett a világ Megváltója, Jézus. Van reménysége az embereknek!

A dal egy szép altatódal, és énekelve, képzeletben együtt aggódunk Máriával a törekeny újszülöttért. De karácsony üzenete mégsem az aggódás, hanem az öröm, hogy Isten eljött köztünk, és életünket immár az ő szeretetéhez hangolhatjuk.

Éppen ezért nekünk már nem az a feladatunk, mint Máriának, hogy altassuk a kicsit, hanem éppen ellenkezőleg: fel kellene őt ébresztenünk magunkban, a Szentlélektől kérve hitet, hogy valóban bizzunk Szabadító és Megtartó Urunkban!

Jézus ma is közöttünk van, várja, hogy irgalmas szeretetével betérhessen életünkbe, de mi, valljuk be, elaltattuk magunkban az ő hangját, lényét, erejét, igazságát. Ezért vagyunk annyira gyengélkedők a szeretetben, a türelemben, a megbocsátásban, a békességteremtésben!

Jézus ezerszer is megszülethet Betlehemben, értsd így: ünnepelhetjük karácsonyt sokszor, de ha a szívünkben nem születik meg Ő, akkor nem lehet részünk szabadításában, erejében, szeretetében, és akkor nem érthetjük meg és meg sem teremthetjük azt a békességet, amit nem a világ ad, hanem egyedül a testté lett Ige.

Két sor kiemelek az énekből: „Fényes útját bölcsék járnák, Áldásodat várva várják.”

Igen, mi is várunk, 2023 adventjén az áldásra, a csodákra. Hogy érjenek véget a háborúk, a gyűlölködések, a széthúzás, a becstelenségek, a rosszindulat, a morgolódás, a gonoszkodás, a panaszkodás, a mindig a másokban való bűnbakkeresés. Hadd érvényesüljön Jézus akarata: kiengesztelődés Istennel, egymással, és önmagunkkal is.

Ébresszük fel magunkban az alvó Jézust, hogy megteremttesse bennünk és közöttünk az ő békességét! Áldásaira mi is várunk és hálával fogadjuk, egyenként és közösségeinkben is! Áldott Karácsonyt!

A gyülekezet adventi-karácsonyi alkalmai:

December 17., 18 óra, a Budavári Gospel Kórus adventi koncertje.

December 19., 18 óra, Advent esti áhítat (Táncsics Mihály u. 28.)

Ünnepi istentiszteletek: December 24-én, 9, 16 és 24 órakor, december 25-én, 9, 11 és 18 órakor, december 26-án, 9 és 11 órakor, december 31-én, 11, 18 és 23.30-kor, 2024. január 1-én 9, 11 és 18 órakor.

A SZERETET LÉTEZIK

Maklár Ákos, görögkatolikus pap, budai parókus, esperes

A világ, amiben élünk, állandó és gyors változásban van. A bölcs ember ilyenkor visszamegy a kályhához, az eredethez és ott keresi meg azokat a biztos pontokat, amelyek még ilyenkor is védelmet nyújtanak. Ez a vágy vezérelt akkor, amikor a betlehemi barlangistálló képét nézegettem. Akiket a betlehemben látunk ugyanis nagyon fontos és konkrét segítséget nyújtanak ma, a lelki gondokkal is terheltebb karácsonyi ünneplésben. Lássuk őket:

Szűz Mária, a szeretet megtestesítője. Jézus életében Édesanyja a háttérben maradt, de aggódó jelenléte érezhető az evangélium olvasásakor. Rajta keresztül látjuk meg igazán, hogy az igazi szeretet nem tolakodik, nem kiabál, hanem csendesen ott áll a háttérben. Egyre gyakrabban az az érzésünk, hogy nincs szeretet a világban, pedig ez nem igaz. Mindennek ellenére sokszor megtapasztaltuk, hogy amikor a legjobban szükségünk volt szeretetre, akkor jelent meg valaki, aki segített és biztatott bennünket. Karácsony első üzenete ma nekünk ezért az, hogy a szeretet létezik, tanú rá Szűz Mária.

József, a hit jelképe. József keveset beszélt, a Szentírás lapjain nem olvassuk szavait, mert ő a tettek és a cselekvés embere. József a hitből fakadó hűség és engedelmesség mintaképe. Ma gyakran azt halljuk, hogy alig van hit a világban. De nem így van, hiszen vannak mélyen istenhívó emberek, csak hogy a hit nem hangoskodik, hanem csendesen cselekvő.

József a tanú arra, hogy ma is

van hit a világban, csak érzékeny szem kell hozzá, hogy meglássuk.

Középen ott fekszik Jézus, aki ezt a sok jószágot magához vonzotta. Az ő születésnapja így gyűjti össze a jót, ami bennünk van. A nagyvilág, akkor a Római Birodalom éli a maga életét: harcol és leigáz, adót szed és utat épít, cirkuszt néz és népszámlálást tart, de a barlangistállóban elkezdődik az egész világot megváltató isteni megváltás. Az Ő szeretete Jézus Krisztusban eljött és világít, rajtunk keresztül is. Ebben a szeretetben megélt, áldott Krisztus-születést kívánok mindannyiunknak!

ADVENT

Csatári Biborka, a Budai Református Egyházközség lelkésze

„Azokban a napokban útra kelt Mária, és sietve elment a hegyvidékre, Júda egyik városába. Bement Zakariás házába, és köszöntötte Erzsébetet. Amikor Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, megmozdult a magzat a méhében. [...] Boldog, aki elhitte, hogy beteljesedik mindaz, amit az Úr mondott neki.” (Lk 1, 39-41.45)

Az advent mindig arra emlékeztet, hogy az emberi élet egyik nagy alkotóeleme a várakozás. Ezentúl viszont egy másik perspektíva, a fenti, tágabb tér meglátásának lehetőségét jelenti. A gondolatok fölött az érzelmek kezdenek dominálni. Megoldásokra, válaszokra, biztos kijelentésekre várunk. Fontos észlelnünk, hogy valóban egy nagy ígélet teljesedett be, ami nemcsak vallásilag, hitbelileg, de történelmi szinten is meghatározó.

A születés, ami kb. 2023 évvel ezelőtt történt, Jézust történelmi személlyé is tette. Ő a mi időszámításunk. Vele együtt az ókor beazonosítja Heródes tartományi király személyét, vagy Augustusz római császárt, aki rendeletet adott ki. Mégis, mennyien vagyunk még szkeptikusak ezzel, ki ez a Jézus, van, vagy nincs?

Az Ő története egészében nézve egy cseppet sem romantikus, inkább mély és megrázó. Egy teljesen átlagos zsidó nőnek hozza a hírt az angyal, hogy gyermeket fog szülni. Egyszerű az élete, ehelyett gyökerestől felfordul minden. Közössége felől számíthatott kiközösítésre, megkövezésre. Jegyesének, Józsefnek is először csalódnia kellett Mária megbízhatóságában. Nem volt sima ügy, mert Isten a lényegét legbelülre rejti. A szívünk alá.

Mikor Mária és Erzsébet találkoznak, Erzsébet méhében megmozdult gyermeke, Keresztelő János. A két nő megbizonyosodik, hogy bár nehéz az életük, de amit Isten ígért, tényleg megvalósítja. Jézus magzati közelsége is elég volt ahhoz, hogy a másik élet megmozduljon.

Minden rejtettségéből indul. Életünk összes kérdése rejtett mivoltától „szenved.” Vagy a várakozástól. Ha még nincs eredmény, ha egy betegség még mindig kóroz, ha egy kapcsolat még nem tudott helyre jönni. Viszont ebbe léphet be a tágabb perspektíva. Mert mi is tudjuk a szívünk alatt hordani az életünkbe leszülető Fiút, aki lassan, de biztosan kibontja az eseményeket, pont úgy, mint a saját életében. Még meg sem született, de Heródes már meg akarja öletni. Mégis az élet győzött, és Isten időtlen szeretete.

Ebben növekszik a mi életünk is, bármilyen is legyen elakadva, mert a fenti perspektíva „teszi a dolgát.” A szívünk alatt megmozdulnak az intuícióink, szeretetünk, hitünk, reményünk, mert bennünk is elrejtett magából valamit Isten. Engedjük megtalálni és megmozdulni. Ámen.

Ha a Logodi utca mesélni tudna...

A Vár nyugati oldalában húzódó Logodi utca különleges vonzerejét az ott lakók és az arra járók is érzik. Kosztolányi Dezső kilencven éve megörökítette, Szigeti Gábor helytörténész néhány éve kutatni kezdte, Mohai V. Lajos József Attila-díjas író, irodalomtörténész pedig jövőre antológiát szerkeszt a hely szelleméről készült írásokból. A Krisztinavárosi Olvasókörből indult különleges tervről a kötet kezdeményezőivel beszélgettünk.

– Milyen indítatásból kezdeményezte egy helyi olvasókör létrehozását?

Sz. G.: – 1948 előtt több ezer olvasókör működött Magyarországon. Az ilyen jellegű összejövetelek arisztokrata körökben épp olyan népszerűek voltak, mint az egyes szakmák munkásai, például a kéményseprők vagy postások között. Annak idején a MáraiKult elődjének, a Budai Polgári Kaszinónak is volt olvasóköre. A barátaimmal és ismerőseimmel három évvel ezelőtt élesztettük újra a szokást, mert mindannyian szeretjük a hagyományos könyveket. Kezdetben havonta kétszer az Attila úti Mezőgazdasági Könyvtárban találkoztunk, majd másfél évvel ezelőtt átköltöztünk a Márai Művelődési Házba. Jelenleg havonta

egyszer jövünk össze, és egy-két előre egyeztetett novella vagy regény téma. Néha vendégeket is hívunk és a társaság tagjai elmondják a véleményüket, vagy hozzászólnak a mások által felvetett észrevételekhez.

Mohai V. Lajossal a véletlen hozott össze. Az egyik könyvkiadónál találtam tőle néhány kötetet. Ezután mint a kerületben élő, Kosztolányival is foglalkozó irodalmárt személyesen is megkerestem. Beszélgettünk, meséltem neki a kis társaságunkról és meghívtam közénk. A csoportot közösen neveztünk el Krisztinavárosi Olvasókörnek.

– Ön hogyan emlékszik a kezdetekre?

M. V. L.: – Számomra ez a történet egy évvel ezelőtt kezdődött, amikor Gábor

szervezésében a MáraiKultban megjelent 10-12 ember. Attól kezdve minden alkalommal egy-egy művet elemeztünk, többek között Kosztolányi, Ottlik, Tandori írásait. Egy idő után, mint némi tapasztalattal rendelkező irodalmár, felvettem Gábornak, hogy az olvasókör munkájához kapcsolódva készülhetne valamilyen produktum. Kosztolányi és a Hajnali részegség című verse hozta az ötletet, hogy gyűjtsük össze azokat az írásokat, amelyeket a hely szelleme ihletett. Először egy kisebb füzetre gondoltunk. Ám olyan mértékben dúsul és alakul az anyag, hogy egy testes antológiát is kitesz majd. Egyre jobban körvonalazódik a kötet, az irodalmárok, művészek számára nagy vonzereje van a Logodi ut-

cának. És igen: nemzedékek sora írja a Logodi utca költészetét.

– Gábor, ön hosszabb ideje kutatja, hogy a 20. század során kik azok az ismert emberek, művészek, tudósok, akik a Logodi utca lakói voltak, vagy ott élnek ma is. Ennek nyomán nagyon érdekes eredményre jutott...

Sz. G.: – Kétségtelen, hogy a Logodi utcában egyesek véletlenül, mások tudatosan választottak lakást, de a „varázserő” mindenkire hat. Az utca fekvése a vár alatt, a budai hangulat sokat jelentett az embereknek. A Logodi utcán sétálva, az ott lakókkal beszélgetve több fajta tradíciót, illetve szellemi történelmi folyamatot érzékelek. Az egyik az irodalmi vonulat, amelynek feltárásába Mohai V. Lajossal belefogtunk. Az egyik ok, amiért annak idején a Nyugat című folyóirat szerkesztői, alkotói ideköltöztek valószínűleg a mecénásuk, Hatvany Lajos vári otthonának közelsége volt. Babits három-négy lakást is bérelt a környéken, egyre kisebbeket, hogy a betegsége miatt szükséges orvosi kezeléseket fizetni tudja. Egy másik írói csoport tagjai Mesterházi Lajosnál gyülekeztek. Püski Sándor ugyancsak a Logodi utca lakója volt, és az 1950-es évek elején Kertész Imre is itt vett ki albérletet.

Nyomon követhető egy Balázs Bélához kötődő filmtörténelmi hagyomány is. Létezik egy Brunszvik Terézszel kezdődő, majd Illés Gyulánéval, és a mai is köztünk élő Kereszty Zsuzsával, az alternatív iskolák kiemelkedő alakjával folytatódó jelentős és érdekes pedagógiai vonal. A művészképzés területén is felfedezhető egy ki-

emelkedő mester, Simó Sándor, akinek a tanítványai – az úgynevezett „Simó osztály” – tanáruk halála után, 2002-ben ugyancsak ebben az utcában, Angelusz Iván producer lakásán megalapították a Katapult Film Kft-t. Simó Sándor Miklauzic Bencével, Hajdu Szabolccsal, Pálfi Györggyel és Török Ferencsel különösen sokat dolgozott, de a filmtradícióhoz Tarr Béla is hozzátartozik. Itt nőtt föl Reisz Gábor filmrendező, aki sorra kapja a díjakat. Szinte valamennyi filmjét a család Logodi utcai lakásában forgatta.

– A Logodi utcáról szóló irodalmi alkotások összegyűjtése, szerkesztése, illetve a helytörténelmi munka, azaz az utca híres lakóinak – és mindazon ismert embereknek, akik ott megfordultak – a felkutatása külön szálon fut?

Mohai V. Lajos: nemzedékek sora írja a Logodi utca történetét

Fotó: Erhardt László

M. V. L.: Igen ez két önálló műfaj. Az egyik kötet egy antológia, amely szépirok munkáit tartalmazza, a címe A Logodi utca költészeté lesz. Nagyon izgalmas munkának ígérkezik például Márai Sándor Föld, föld! című visszaemlékezéséből kiemelni azt a részt, ahol a szerző a Kosztolányival történt találkozásait örökítette meg, vagy Kosztolányiné Harmos Ilona férjéről írt életrajzi kötetéből idézni a Logodi utcai ház megvásárlásának körülményeit. Ma is laknak az utcában irodalomtörténészek, és Gábor kutatásai alapján tudjuk, hogy a költők mellett több képzőművész is megörökítette az utca különös hangulatát.

A másik kiadvány afféle kislexikon lenne, amelyben bemutatnánk, hogy ki mindenki hagyott itt nyomot. Ez utóbbi feltérképezése nem egyszerű feladat, ugyanis csupán a név és a házszám közlésével túl kevés információt adnánk. Nem elég annyit közölni például, hogy Puskás Ferenc, minden idők legismertebb magyarja a Logodi utca 24-ben lakott. (Egyébként éppen annak a lebombázott háznak a helyén emelt új épületben, ahol annak idején Márai Sándor élt.) A terveink szerint az érintettekről megjelenne egy rövid szócikk. Az életrajzokban közölnénk azt is, hogy az illető az életének melyik szakaszában lakott az utcában.

Sz. G.: – Biztos vagyok benne, hogy Lajos keze nyomán kiváló irodalomtörténeti kötet születik. Kiváló író és esszéista, remek arányérzékkel. Véleményem szerint napjainkban Kosztolányi és Tandori után ő képviseli a kerület írói hagyományát.

– Íróként, szerkesztőként találkozott már hasonló feladattal az eddigi pályáján? Mennyire érzi a sajátjának ezt a környéket?

M. V. L.: – Nem, eddig nem készítettem hasonló szöveggyűjteményt, de ez – úgy gondolom – nem okozhat nehézséget; kitaláltuk és megcsináljuk. Nagykanizsán születtem, és 18 éves koromban kerültem Budapestre, a bölcsészkarra. A hazám Kanizsa, az otthonom a Krisztinaváros. Mindez a véletlen műve. A nagybátyám a Mikó utca és a Krisztina körút sarkán lakott. Gyerekkoromban felhoztak ide, és nekem ez a környék jelentette Budapestet. Azt szoktam tréfásan mondani: nem tehetek arról, hogy a Logodi és a Mikó utca itt van; itt lakott Kosztolányi, és hogy tágítsam a kört kicsit: itt lakott a Lánchíd utcában Tandori Dezső. Ezek a hatalmas költők hatottak rám. A Csap utcában lakom, a Krisztinaváros szélén. Amikor a Krisztina téren járok, akkor mintha gyermekkorom kanizsai kisvárosában sétálnék, mert még a templom elhelyezkedése is olyan, mint a kanizsai Fölsőtemplomé. A napokban megjelenik a prózakötetem, A Kanizsai Hidegház, amiben Kanizsának és a Krisz-

tinavárosnak is kitüntetett szerepe van: mindkettő életem színtere.

– A kutatómunkához milyen háttér áll rendelkezésre?

Sz. G.: – Szenvedélyes helytörténészként eleinte a helyi könyvtárnak szerettem volna segíteni abban, hogy létrehozzanak egy helyismereti gyűjteményt. Elkézdtem a kerületről szóló helytörténeti írások gyűjtését, amelyek egy része a mindenkori Várnegyed újságban jelent meg. Az ugyanis nemcsak helyi, hanem helytörténeti lap is. A cikk-keresés közben azonban megállapítottam, hogy az önkormányzat honlapján elérhető archívumban nincs meg minden évfolyam. Az újságban történő kereséshez szükség lenne egy részletes név- és tárgymutatóra vagy repertóriumra, amely azonban nem készült. A kerület számára még fontosabb lenne, hogy az önkormányzat történészek, kutatók és egyéb szakemberek bevonásával saját helytörténeti stratégiáját alakítsa ki.

– Az egykori lakók nyomában járva, milyen kutatási módszerrel dolgozik?

Sz. G.: – A Logodi utcán sétálva a kapubejáratokon sok ismerős vezetéknevet találok, amelyek viselőit, vagy azok

felmenőit többségét nem nehéz beazonosítanom. Gyakran elbeszélgetek a ma itt élőkkel, akik visszaemlékeznek a híres elődökre is. A jegyzeteim alapján internetes keresésbe kezdek, korábban így tudtam meg, hogy élete egy szakaszában az utcában lakott többek között Adamis Anna dalszövegíró, Czeizel Gábor rendező, Deres Péter dramaturg, Kepes András újságíró, Kulka János színművész, Lackfi János költő, Miklóssy Endre építésmérnök-eszmetörténész, Asperján György és Ugron Zsolna író, valamint rajtuk kívül még nagyon sok tudós és közéleti ember.

M. L.: – Nem titok, hogy Gábor a lelkesedéstől vezérelve először a teljes I. kerület kutatásában és feldolgozásában gondolkodott, de azt hiszem, ebben a pillanatban erre még nem vállalkozhatunk. A kerületünk óriási irodalmi, művészeti és kulturális hagyománnyal rendelkezik, ezért tanácsosabb volt a kört a halhatatlanná tett Logodi utcára szűkíteni. A megjelentetésre már találtunk kiadót, de anyagi támogatásra mindenképpen szükség lenne. Ha a munka egy részét jövő szeptemberig el tudjuk végezni, akkor 2024 decemberére napvilágot láthatna az irodalmi antológia. **R. A.**

Téli csoda

Száraz Miklós György

Vissza-visszatérő álom kísért évtizedek óta. Néhányszor már megpróbáltam leírni, de sosem sikerül, valami mindig hiányzik belőle.

Este van. Hull a hó. Gyerek vagyok. Az ablakban állok, bámulom a hóesést. Sűrű, nagy pelyhekben hull a hó. Nem is pelyhek, hanem foltok. Lassan, véget nem érően ereszkednek alá. Egyedül vagyok, a szüleim színházba vagy moziba mentek. Vagy talán vendégségbe. Nem zavar az egyedüllét, jó egyedül lenni a lakásban. Az első emeleten lakunk, az ablak a széles utcára néz. Vagy talán térre. Karácsony második vagy harmadik napja lehet. Odakünn bundás hó, a parkoló autók mind egy-egy puha, fehér domb. A fák fehér gömböcök. Az úttest is fehér, és csak néha gurul el egy-egy doromboló autó. Különben minden néma és mozdulatlan, csak a hó hull sűrű, nagy pelyhekben szakadatlanul. Felfelé bámulok, és a házunk előtt álló utcai lámpa fényében a sötétségből alázuhogó hópelyhek özönében azt képzelem, hogy én emelkedem fel a magasba. Mintha elszakadnék a földtől. Mintha a házzal, a lakásunkkal együtt elindulnék bele a hulló csillagokkal teli mindenségbe.

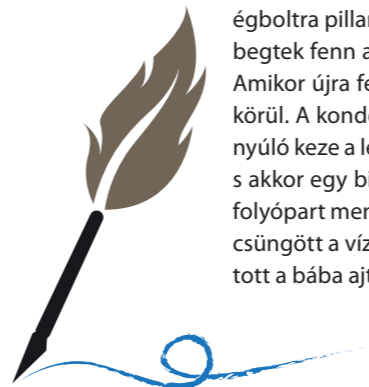
Otthagynom az ablakot, de a látvány, a sűrű pelyhekben szakadó hó végtelenített mozgóképe mégis mindent meghatároz, velem marad. Az egyik fotelben vackolom el magam néhány könyvvel. Vadölő, Két kicsi hód, Sós sziklák völgye. Talán. A Karácsonyi ének biztos. Anyámé volt, tele képekkel, amiket kislány korában ceruzával kiszínezett. Térdemen a könyv. Olvasok. Fel-felpillantok az ablakra. Olykor tompán elbrummog odalenn egy-egy autó. Szakad a hó.

A fotel mellett állólámpa. A kapcsolóhoz nyúlok, leoltom a fényt. Aztán föl. Megint le. Az elsötétedő szobából nézve szédítő az ablakon túl zuhogó sűrű pelyhek látványa. Felgyújtom a lámpát, olvasok. Elfeledek magamról, és egy idő múlva arra figyelek fel, hogy a csönd megváltozott. Felpillantok. Bámulom az ablakon át a mozdulatlan hópelyheket. Lekapcsolom a villanyt. Aztán fel. Megint le. Félreteszem a könyvet, kievickélek a fotelből. Odalépek az ablakhoz. Csönd van. Semmi sem mozdul. Az utcai lámpa sárga fényében dermedten állnak a levegőben a hópelyhek. Milliárd fehér folt. Az utca üres. Minden fehér, a parkoló autók puha halmjai, az úttest, a járda, csak a fák törzse sötétlik. Tudom, hogy teljesen, tökéletesen egyedül vagyok. A csönd most már félelmetes. Rémulten és lenyűgözve meredek a pelyhek mozdulatlan univerzumába, bámulok a végtelen mélységbe, míg egyszer csak felébredek.

Sokszor álmodtam már ugyanezt, és nem veszít az erejéből, a hatása mindig letaglózó. Próbáltam megfejteni, vajon mit igyekszik ilyen kitaróan a tudtomra adni a tudattalan. Ha olykor azt gondolom, sikerült rájönnöm a megoldásra, kiderül, hogy nem, hiszen azóta is álmodom.

Rábukkantam egyszer egy történetre, aminek a hasonlósága elgondolkodtatott. Jakab ősevangéliumában van egy bekezdés, melyben megáll az idő. Jézus bátyja szerint a Megváltó szülőhelye nem Betlehem volt, hanem a város közeli sivatagban egy barlang. Jakab beszámol róla, hogy amikor Mária, a mostohaanyja vajúdni kezdett, Szent József lóhalálában elindult a városba, hogy bábát kerítsen. Szorongott, mert tudta, hogy hosszú az út, sok időbe telik, félt, hogy talán nem érnek vissza időben, ha valami gond adódna. Útközben esett meg vele a csoda. A világmindenség mozdulatlan nyugalomba dermedt. József, amikor az égboltra pillantott, mozdulatlan felhőket látott, madarakat, amelyeknek szárnyuk se rebbent, mégis ott lebegtek fenn az égen. Csodálkozott, de csak ment tovább, szinte szaladt, bámulta a sárga, kavicsos földet. Amikor újra felpillantott, távolabb észrevett egy tábor. Földművesek heverték a földön egy nagy kondér körül. A kondér alatt meg sem rezzentek a rőt lángok, az étel párja nem emelkedett, a parasztok ételért nyúló keze a levegőben megállt, szájuk nem moccant, fogaik nem örölték az ételt. József csak ment tovább, s akkor egy birkanyáj tűnt fel: a birkák mozdulatlan gombócok, a pásztorok botjukra görnyedt szobrok. A folyópart mentén kecskék álltak sorban, orruk a víz dermedt tükrébe merült, egyikük szakállán jégcsapként csüngött a víz. József köszönetet mondott, baktatott tovább, amíg a városba nem ért. S ahogy bekopogtatta a bába ajtaján, újra mozgásba lendült a világ.

JANUÁRI PROGRAMJAINK

MáraiKult

1013 BUDAPEST KRISZTINA TÉR 1.
+36 20 264 1134

11. Jazzmester – Borbély Műhely

CSÜTÖRTÖK 19:00
Belépő: 3000 Ft

16. Az alvás és az álmok titkai

KEDD 19:00
Pszichológiai beszélgetéssorozat
Belépő: 2000 Ft,
kedvezményes jegy: 1600 Ft

19. Szeretet Klub Endrei Judittal

PÉNTEK 14:00
„Anno az én tévém”
A belépés I. kerületi nyugdíjasoknak ingyenes, de regisztrációhoz kötött

Jókai Anna Szalon 1011 BUDAPEST, ISKOLA UTCA 28. +36 20 429 4153

18. Kis esti rozé -borkóstoló

CSÜTÖRTÖK 18:30
-a Magyar Kultúra Napja tiszteletére
Belépő: 2000 Ft, Kedvezményes jegy: 1400 Ft

25. Lenni vagy nem lenni?! - beszélgetéssorozat

CSÜTÖRTÖK 19:00
moderál: Karifáth Orsolya, vendég: Auksz Éva
Belépő: 1500 Ft, Kedvezményes jegyár: 1000 Ft

MINDEN SZERDÁN Léleksimogató - Rák Kati színművésznővel

Kezdés: 10:30 A belépés ingyenes

Virág Benedek Ház 1013 BUDAPEST, DÖBRENTAI UTCA 9. +36 20 264 1134

24. Nők az élet élén

SZERDA 18:00
inspiráló szalonbeszélgetések
Fajgerné Dudás Andreával a gondoskodásról
A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött

20-ig A Széna tértől a Montmartre-ig és vissza

Bor Pál festőművész kiállítása
A tárlat január 20-ig, szerdától péntekig 11-18 óráig,
szombaton 10-14 óráig ingyenesen látogatható.

Várnegyed Galéria 11015 BUDAPEST, BATTHYÁNY UTCA 67. +36 20 451 2998

22. Megnyitó: Dolce Vita

HÉTFŐ 18:00
A Budavári Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat kiállítása
A tárlat február 3-ig, csütörtökön és pénteken 14-18 óráig,
szombaton 10-14 óráig ingyenesen látogatható.

Állandó programjaink

Kalandozó baba-mama közösség
kedd 09:30-10:30
Belépő: 2000 Ft/alkalom

Alakformáló konditorna
kedd és csütörtök 17:00-18:00
szerda és péntek 9:00-10:00
Belépő: 2000 Ft/alkalom

Kerekítő foglalkozás Kerekítő Manó Torna (1-3 év)
hétfő 10:45 - 11:30
Belépő: 2500 Ft/alkalom/család

Szenior örömtánc
hétfő 14:00-15:00
Belépő: 1500 Ft/alkalom

Így kerülhetjük el télen a megfázást

A megfázás a téli időszak gyakori betegsége. Az időjárás mellett, hogy változékony, alapvetően hideg. Ilyenkor több időt töltünk zárt térben, közösségben, és ez mind kedvez a kórokozók terjedésének. Dr. Holpert Valéria fül-orr-gégész, foniátert, a Fül-orr-gégeközpont orvosát arról kérdeztük, hogyan csökkenthetjük a megbetegedés kockázatát.

ÖLTÖZZÜNK MELEGEN!

Valójában nem a hidegebb idő miatt betegszünk meg ősszel és télen, a megfázást vírusok okozzák. A hideg időjárás annyiban járul hozzá a gyakoribb megbetegedésekhez, hogy hidegben romlik az immunrendszer működése, a száraz, hideg levegő pedig kedvez a vírusok terjedésének (ez nem csak a banális megfázást okozó vírusokra, de a Covidot okozó kórokozóra is vonatkozik). Támogassuk az immunrendszer működését azzal, hogy az időjárásnak megfelelően öltözködünk, a kezeket és a lábakat is melegen tartva!

PÓTOLJUK A VITAMINOKAT!

Az immunrendszer működését elsősorban C- és D-vitamin szedésével tudjuk támogatni. A D-vitaminról az utóbbi években több kutatás is igazolta, hogy nemcsak a csontjaink megőrzésében, hanem többek közt a légúti betegségek megelőzésében is fontos szerepet játszik. A vírusok elleni védekezést emellett szelén és cink szedésével is tudjuk segíteni.

MOZOGJUNK!

A rendszeres mozgás, a szabad levegőn töltött idő nagyon sokat segít ősszel is. Nemcsak az immunrendszer működését

támogatja, de a hangulatunkra is jó hatással van. A fizikai aktivitás során az intenzív mozgás hatására tisztulnak a kis légutak is – a pangó váladék kiváló táptalaj a kórokozónak – a fokozott igénybevétel tehát tisztítja a tüdőt.

-várnegyed

D-vitamin pótlással a téli betegségek ellen

A hűvös, nyirkos idő miatt a téli időszakban igencsak megszorodik a náthás, megfázásos betegségek száma. Ma már tudjuk, hogy a D-vitaminnak jelentős szerepe van – többek között – az immunrendszer megerősítésében, viszont ahogy csökken a napsütéses órák száma, úgy egyre kevesebbet raktározunk belőle. Varga Dóra, az Életmód Orvosi Központ vezető dietetikusa a D-vitamin pótlás lehetőségeire hívta fel a figyelmet.

A NAPPÉNY VITAMINJA

A kórokozókkal szembeni védekezésben a napfény vitaminjaként ismert D-vitamin fontos szerepet játszik. Minél alacsonyabb a szervezetben a D-vitamin szintje, az immunrendszer annál nehezebben tudja ellátni a feladatát. Hiánya nem csak a csontjainkra van hatással, hanem hajlamosít minket elhízásra, a PCOS-re (polycisztás ovárium szindróma), az inzulinrezisztenciára, a pajzsmirigyzavarokra is.

HOGYAN JUTHATUNK HOZZÁ?

A D-vitamint a zsírsavban oldódó vitaminokhoz soroljuk. Ez azért fontos, mert a szervezet a raktározására is képes. A nyári idő-

szakban aki legalább 20 percet szabad levegőn van, náluk általában a D-vitamin megfelelő szinten van, és nem szükséges külön kiegészítőben pótolni. Októbertől kezdődően viszont jelentősen csökken a napsütéses órák száma, így a D-vitamin is pótlásra szorul. Ő az egyetlen vitaminunk, amit elég nehéz élelmiszerekből pótolni, így az esetek nagy részében szükséges étrend-kiegészítőből pluszban bevenni a szervezetbe általában 1500-2000 NE mennyiségben naponta.

Hogy esetünkben pontosan milyen mennyiségű és milyen gyakoriságú D-vitamin pótlásra van szükség, ezt mindenképp egyeztessük orvosunkkal. -vn

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

szénmonoxid érzékelő készülék igénylésére 2023. évre

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) Polgármestere az Önkormányzat Képviselő-testületének a szénmonoxid érzékelő készülék igénylésére vonatkozó feltételekről szóló 19/2019. (XII. 16.) önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: Rendelet) foglaltak alapján pályázatot ír ki szénmonoxid érzékelő készülék igénylésére az Önkormányzat költségvetésében előirányzott összeg erejéig. Lakáscélú rendeltetési egységenként egy pályázat támogatható, és egy pályázót öt év elteltével nyújthat be újabb pályázatot a szénmonoxid érzékelő készülék cseréje iránt.

PÁLYÁZATOT NYÚJTHAT BE: Budapest I. kerületben lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező természetes személy, ha a háztartásában az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíjminimum négyszeresét, egyedülálló személy esetén az ötszörösét.

A PÁLYÁZAT CÉLJA: a szénmonoxid mérgezés megelőzése, a lakosság biztonságérzetének javítása szénmonoxid érzékelő készülék biztosítása útján.

A támogatás vissza nem térítendő természetbeni támogatás.

A pályázati felhívásban nem szabályozott kérdésekben a Rendeletben foglaltak irányadók, mely az Önkormányzat hivatalos honlapján (<https://budavar.hu/rendeletek/>) megtekinthető és letölthető.

PÁLYÁZAT BENYÚJTÁSÁNAK MÓDJA:

- ▶ A pályázat a jelen pályázati kiírás mellékletét képező Pályázati adatlapon nyújtható be, melyhez 30 napnál nem régebbi jövedelemigazolást szükséges csatolni.
- ▶ A pályázat folyamatosan benyújtható.
- ▶ A pályázat elbírálása folyamatos a költségvetésben rendelkezésre álló összeg erejéig.
- ▶ A pályázatot és mellékleteit egy példányban személyesen a Budavári Polgármesteri Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) Ügyfélszolgálatán (1014 Budapest, Kapisztrán tér 1., 1013 Budapest, Attila út 65.), valamint a GAMESZ Ügyfélszolgálatán (1011 Budapest, Iskola utca 16.) hivatali munkaidőben, elektronikusan (ügyfélkapun) vagy postai úton ajánlott küldeményként kell benyújtani. A borítékra rá kell írni: „2023. évi szénmonoxid érzékelő készülék igénylése”, továbbá a pályázó nevét és címét.

PÁLYÁZAT ELBÍRÁLÁSA:

- ▶ A polgármester a pályázót a benyújtástól számított legfeljebb 5 munkanapos hiánypótlási határidő megjelölésével írásban (tértivevényes levélben, vagy elektronikus úton vagy – amennyiben releváns – hivatali kapun keresztül) hívja fel hiánypótlásra. A pályázat hiánypótlására egy alkalommal van lehetőség. A hiánypótlás hiányos, késedelmes vagy nem teljesítése a pályázat elutasítását eredményezi. Az át nem vett hiánypótlási felhívás esetén a kézbesítés általános szabályai szerint beáll a kézbesítési vélelem.
- ▶ A pályázat a fentiekben túl elutasításra kerül, ha:
- ▶ a pályázót a pályázat benyújtására nem jogosult,
- ▶ elektronikus ügyintézés szabályainak nem megfelelő elektronikus úton került benyújtásra.

PÁLYÁZAT LEBONYOLÍTÁSÁNAK MÓDJA:

Pályázati adatlapon a Hivatal Ügyfélszolgálatán (1014 Budapest, Kapisztrán tér 1., 1013 Budapest, Attila út 65.) vehető át vagy az Önkormányzat honlapjáról is (<https://budavar.hu/tenders/>) letölthető.

A pályázó a pályázat eredményéről, illetve a szénmonoxid érzékelő készülék átvételének idejéről és helyéről értesítést kap.

A szénmonoxid érzékelő készülék átvételét követően a pályázat lezártnak tekintendő.

A készülék átvételétől számított öt éven belül a rendeltetésszerű használat során tönkrement, valamint érvényesíthető szavatossági igényű készülék cseréjére van lehetőség.

A pályázattal kapcsolatban további felvilágosítást adnak munkaidőben a Hivatal Ügyfélszolgálati a 06/1 458 3030-as, a 06/1-225-7276-ös és a 06/1-225-2470-es telefonszámokon, valamint a Szervezési Csoport munkatársa a szincsak.istvan@budavar.hu email címen.

A PÁLYÁZAT CÉLJA: a szénmonoxid mérgezés megelőzése, a lakosság biztonságérzetének javítása szénmonoxid érzékelő készülék biztosítása útján.

Száz éves a magyar oklevélkincs palotája

1923. szeptember 15-én vehették birtokba az egykori Magyar Királyi Országos Levéltár szakemberei a Bécsi kapu téren álló, neoromantikus stílusban épült új székházukat. Az évforduló kapcsán felidézünk, milyen körülmények között valósulhatott meg ez a kulturális mérföldkő.

Magyarországon a hivatalos állami iratok őrzésének és kezelésének feladata az Árpád-kortól kezdve jórészt a nádorokra hárult. A rájuk bízott, darabszámát tekintve nem túl terjedelmes iratanyagot tekinthetjük a modern értelemben vett Országos Levéltár magvának. Az önálló országos levéltárat (Universale Archivum Regni) csak 1765-ben hozták létre, gróf Batthyány Lajos nádor sürgetésére. Ennek az iratanyaga még a XIX. század elején is elfért három szobában. A releváns okiratok többsége továbbra is Bécsben és a Magyar Királyság legkülönbözőbb területein, a kancelláriáknál, a kormányzásoknál és a kamaráknál, valamint az egyházi, családi levéltárakban állt, korántsem szakszerű tárolási körülmények között.

MENTENI A MENTHETŐT

A „magyar állami közlevéltár” felállításának gondolata 1848-ban fogalmazódott meg ismét, a Magyar Tudományos Akadémia berkein belül. Báró Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszter közbenjárásával ekkor kerültek a már megszűnt magyar és erdélyi kancelláriák levéltárai Budára, ám ezek a szabadságharc 1849-es leverése után újra Bécsbe kerültek.

Az 1867-es kiegyezést követően Wenzel Gusztáv jogtudós, történész javaslatára ismét napirendre került a kérdés. A kormányzati jóváhagyást követően 1872-ben megkezdődhetett a gyűjtőmunka: a kancelláriai levéltárakat ismét hazahozták Bécsből, majd Kolozsvárról Budára került az erdélyi főkörmányszék iratanyaga. 1874-ben dr. Pauler Gyula jogász, történész, író neveztek ki országos levéltárnokká, ebben az évben megalakult, 1875. március 1-jén pedig hivatalosan is megnyitotta a kapuit az Országos Levéltár. Az intézmény székhelye már ekkor is a Várnegyedben, a belügyminisztérium akkori, Országház utcai épületének egyik szárnyában volt.

BŐSÉGES LETÁR

A szervezet keretei között a régi nádori és országos levéltárakat; a magyar udvari kancellária és az erdélyi udvari kancellária levéltárát; a Magyar Királyi Helytartótanács levéltárát; az erdélyi főkörmányszéki levéltárát; illetve a magyar kincstári és kamarai levéltárakat egyesítették. Ezekhez jöttek hozzá az olyan kisebb levéltári egységek, mint az erdélyi fiskális levéltár; a gyulafehérvári és kolozsmónostori erdélyi országos levéltárak; a magyar kúria; az erdélyi királyi tábla; a fiúmei főkörmányszék; az 1848-49-es magyar hadügyminisztérium; a képviselőház és több kisebb levéltár iratai. Az így létrehozott intézményi törzanyagot diplomatikai, kancelláriai, kincstári, helytartótanácsi, táblai és erdélyi főosztályokra tagolták.

MÉLTATLAN KÖRÜLMÉNYEK

Az akkori belügyminisztérium épülete – korábban a klarisszák, később a ferencesek kolostora – alkalmatlan volt a levéltár értékeinek megőrzésére. Dr. Lampérth Géza író, levéltári tisztvi-

selő így fogalmazott erről 1918-ban, a Vasárnapi Újságban: „(...) ezekben a tűzveszély ellen sem kellően biztosított helyiségekben megmérhetetlen értékű és pótolhatatlan történeti emlékeinket folyton (...) a teljes megsemmisülés veszedelme fenyegette.”

Emellett az egykori egyházi épület a szakmai munkának sem kedvezett: a külföldről is szép számmal érkező kutatók mindössze egy szűkös helyiségben tanulmányozhatták a levéltári anyagot. Nem volt kérdés, hogy változásra van szükség.

A NEMZETI MÚLT FELLEGVÁRA

1911-ben gróf Kuhen-Héderváry Károly miniszterelnök karolta fel az új levéltár építésének ügyét. Az építkezés 1913 őszén, Pecz Samu építész tervei alapján, 3,2 millió koronás keretből kezdődhetett meg a Bécsi kapu téren, az ekkor lebontott Bécsi kapu kaszárnya és a mellette álló házak helyén. 1914 és 1918 között az első világháború hátráltatta az épület befejezését, a Károlyi-féle őszirózsás puccs után pedig különböző hivatalokat és magánlakásokat alakítottak ki a palotában. A raktárhelyiségeit ideiglenes falakkal osztották fel és sebtében kivitelezett módosításokkal rongálták meg, illetve a Levéltári Közlemények beszámlolója szerint a „nagy értéket jelentő berendezését közel juttatták az enyészethez és szemétdombhoz tették hasonlóvá”.

Az 1919-es proletárdiktatúra bukása után úgy-ahogy sikerült helyreállítani a károkat, és kitenni a kéretlen vendégek szűrét. Az 1920-as trianoni országvesztés és az annak következtében kialakult nehéz gazdasági helyzet tovább hátráltatta a munkálatok befejezését. De gróf Klebelsberg Kuno vallás- és közoktatásügyi miniszter 1921-től folytatott fáradozásainak hála, 1923 júliusa és szeptembere között legalább a palota felét birtokba vehette az Országos Levéltár, amelynek immár a neve is felkerülhetett az épületre.

Arra, hogy a Klebelsberg által nemzeti kultúrpantheonná álmódott intézmény elnyerje a két világháború közötti, legteljesebb formáját, egészen 1929-ig kellett várni, amikor befejeződött az épület belső díszítése és berendezése.

Tari Tamás

BUDAPEST FŐVÁROS I. KERÜLET BUDAVÁRI POLGÁRMESTERI HIVATAL

ÜGYFÉLFOGADÁS ÉS TELEFONSZÁMOK

Központi telefonszám: +36-1/458-3000

Ügyfélfogadási idő:
Hétfő: 14.00-18.00 óra
Szerda: 8.00-16.30 óra
Péntek: 8.00-12.00 óra
(ebédidő: 12.00-12.30 óra)

Cím: 1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.
Levelezési cím: 1276 Budapest, Pf. 1198
Központi e-mail: hivatal@budavar.hu

Honlap: www.budavar.hu

ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK:

I. számú:
1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.
Telefonszám:
+36-1/458-3030,
+36-1/458-3025

Ügyfélfogadási idő:
Hétfő: 8.00-18.30 óra
Kedd: 8.00-16.00 óra
Szerda: 8.00-16.30 óra
Csütörtök: 8.00-16.00 óra
Péntek: 8.00-13.00 óra
(ebédidő: 12.00-12.30 óra)

III. számú:
1014 Budapest, Országház utca 9.
(Közterület-felügyeleti Iroda)
időpont egyeztetés: +36-1/225-7271
vagy kozteruletfelugyelet@budavar.hu

Ügyfélfogadási idő:
Hétfő: 8.00-16.00 óra
Kedd: 8.00-16.00 óra
Szerda: 8.00-16.00 óra
Csütörtök: 8.00-16.00 óra
Péntek: 8.00-13.00 óra
(ebédidő: 12.00-12.30 óra)
Csak előre egyeztetett időpontban!

II. számú:
1013 Budapest, Attila út 65.
Telefonszám:
+36-1/225-7276

Ügyfélfogadási idő:
Hétfő: 8.00-18.30 óra
Kedd: 8.00-16.00 óra
Szerda: 8.00-16.30 óra
Csütörtök: 8.00-16.00 óra
Péntek: 8.00-13.00 óra
(ebédidő: 12.00-12.30 óra)

GAMESZ ügyfélszolgálat
1011 Budapest, Iskola utca 16.
Telefonszám:
+36-1/225-2440
+36-1/225-2450

Ügyfélfogadási idő:
Hétfő: 08.00-18.00
Kedd: 08.00-16.00
Szerda: 08.00-16.00
Csütörtök: 08.00-16.00
Péntek: 08.00-13.00
(ebédidő: 12.00-12.30 óra)

Gyanús SMS: az üzenetbe rejtett csapda

Karácsony előtt sokan rendelnek csomagot online, így a küldemény útját is lehet követni. Ilyenkor vagy e-mail vagy SMS formájában jöhetnek kósza üzenetek a csomag hollétéről. Visszont nem mindig a csomag küldője az üzenet feladója!

Mit tegyen, ha adathalász sms-t vagy e-mailt kapott? A Rendőrség a következő tanácsokat adja:

- Ne kattintson üzenetekben lévő hivatkozásokra, és ne nyissa meg a mellékleteket!
- Vizsgálja meg alaposan az e-maileket! Keressen következetlen, értelmetlennek tűnő dolgokat, például: furcsa nyelvezet, helyesírási hibák, sürgető hangnem, nem várt csatolmány, a megjelenített névtől eltérő hivatkozás (amelyet az egérmutató fölé mozdításával ellenőrizhetünk). A csalogók leggyakrabban valami rendkívüli jutalommal kecsegtetnek, sürgetnek, büntetéssel vagy a szolgáltatásból történő letiltással, kizárással fenyegetnek, illetve a kíváncsiságunkra próbálnak hatni.
- Legyen különösen körültekintő a mobilkészülék használatakor! Telefonon vagy táblagépen nehezebb lehet észrevenni az adathalász kísérleteket. Nem lehet a gyanús hivatkozások fölé vinni az egérmutatót. Bár ujjal hosszan rábökve a mobiltelefon megmutatja a hivatkozást, és rákérdez, hogy mit tegyen vele, mégis, a kisebb kijelző miatt a nyilvánvaló hibákat is nehezebb felfedezni.
- Keressen nehezen észrevehető különbségeket a feladó címében: a nulla például „o” betűnek tűnhet! Vesse össze a küldő e-mail címét a bank, szolgáltató korábbi üzeneteivel!
- Az előugró ablakok általában bizalmas adatokat kérnek Önről. Ne kattintson rájuk, és ne adjon meg személyes adatot az ilyen oldalakon!
- Mindig tartsa naprakész állapotban szoftvereit, beleértve a böngészőt, a vírusirtó programokat és az operációs rendszert!

(police.hu)

Itt meg mi készül?

Romokban az Angelika? Nem! Információink szerint tulajdonosváltás zajlik, a híres Duna-parti kávézó a Batthyány-téren, a Szent Anna templom mellett átalakul. Most persze lehangelő látvány a kupacba hordott kockakő, a feltört terasz, de reméljük, hogy ez a békés sziget, a híres találkozóhely, amely több nemesdedik törzshelye volt, az Angelika Étterem és Kávézó hamarosan újjászületik.

Beparkolta a járdát

Sajnálatosan gyakori a fotón látható szituáció: a halszállkában parkoló autó miatt lehetetlenné válik a gyalogos forgalom. A luxusjármű itt éppen az Aranyhal utca járdaszélességének 95 százalékát foglalja el. Itt az a kérdés, hogy mit tehetünk amellet, hogy bosszúsán az útestre lépve kikerüljünk. TIPP: ha éppen látunk egy parkolóort, öt megkérhetjük, hogy jelezze a problémát a közterület-fenntartóknak.

Szakértő pillantás a vitrinbe

Nézzon be Ön is a Könyvmegállóba! A közterületi könyvszekrények koncepciója az egész világon egységes és nagyon egyszerű: hozz egy könyvet és vigyél is egyet! A polcoknál nem áll könyvtáros, a könyvállomány alakulása ténylegesen az olvasókra van bízva. Kerületünkben három helyszínen is keresgélhetünk magunknak való olvasmányt: a Toldy Ferenc utcai játszótéren, a Vízivárosi Klub előtt a Hattyú és a Batthyány utca találkozásánál, és a Krisztina térenél, a Horváth-kert Attila úti sarkánál.

Két kerületi gimnázium a legjobb száz között

Két I. kerületi gimnázium is bekerült az ország száz legjobb középiskolája közé. A HVG által készített idei középiskolai rangsorban a Toldy Ferenc Gimnázium a 8., a Szilágyi Erzsébet Gimnázium a 36. lett. Gratulálunk az intézmények pedagógusainak, és az iskolák teljes közösségének! A rangsorban szereplő középiskolák ötöde százaléka egyházi fenntartású, az első húsz között pedig hat vidéki iskola szerepel. A középiskolai felvételi előtt állóknak november 30-ig kellett a központi írásbeli vizsgára jelentkezniük, amelyet országsszerte 2024. január 20-án tartanak magyar és matematika tantárgyakból. Egy tanuló bármennyi középiskolába leadhatja jelentkezését.

2024.

01 . 04. / 19:00

RENDEZVÉNYTEREM

DÍVÁK ÚJÉVE

TÓTH VERA ÉS
A BUDAPEST JAZZ ORCHESTRA
vendég: KIRÁLY LINDA

Várkert
Bazár

varkertbazar.hu

BUDAVÁRI
PALOTANEGYED